ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI
FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

8 июль, сешанба 1997 йил №79 (430)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

ЯНГИ МАРКАЗ

Шу йилнинг июнида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида» фармони эълон қилинган эди. Фармонга кўра бир қатор жамоат ташкилотларининг «Ижтимоий фикр» жамоатчилик марказини ташкил этиш тўғрисидаги таклифлари маъқулланиб, фаолиятининг асосий йўналишлари белгилаб берилган.

Ўзбекистон Ёшларининг «Камолот» жамғармасида ана шу марказнинг таъсис мажлиси ўтказилди. Унда марказнинг таъсисчилари, республика жамоат ташкилотлари, жамғармалар, марказлар, вазирликлар, инсон ҳақуқлари бўйича манфаатдор ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Мажлисда марказнинг низоми муҳокама этилди ва тасдиқланди. А. Саидов «Ижтимоий фикр» жамоатчилик марказининг директори этиб сайланди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикасида хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш, давлат рўйхатидан ўтказиш ва тугатиш тартиби тўғрисида

«Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарга бериладиган қўшимча рағбатлантиришлар ва имтиёзлар тўғрисида»ги Фармонга мувофиқ, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини соддалаштириш, қўшма ишлаб чиқариш корхоналарини ташкил этишни ва уларнинг самарали фаолият кўрсатишини рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар тасдиқлансин:

Ўзбекистон Республикасида хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ҳуқуқий экспертизадан, давлат рўйхатидан ўтказиш ва тугатиш тартиби тўғрисидаги низом;

Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташқи иқтисодий алоқалар қатнашчиси сифатида рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги низом.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг биринчи раҳбарлари зиммасига уларнинг ходимлари томонидан хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш ва тегишли рўйхатдан ўтказишнинг тасдиқланган тартиби ва муддатларига қатъий риоя этилиши юзасидан шахсан жавобгарлик юклансин.

2. Муассислар таъсис шартномасида белгиланган муддатда устав жамғармасини шакллантириш бўйича ўз мажбуриятларини бажаришган тақдирда, 1997 йил 1 январгача давлат рўйхатидан ўтган корхоналар учун, мазкур корхоналар давлат рўйхатидан ўтказилган вақтда амалда бўлган қонунчиликка мувофиқ, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар мақоми ва кафолатлар сақлаб қолинсин.

Белгилаб қўйилсинки, таъсис ҳужжатларига киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчаларни қайта рўйхатдан ўтказишни, шунингдек кўрсатиб ўтилган корхоналарни давлат реестридан чиқаришни Ўзбекистн Республикаси Адлия вазирлиги ва унинг ҳудудий органлари амалга оширади.

3. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда икки ҳафта муддатда хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарга мансуб бўлмаган хорижий юридик ва жисмоний шахслар қатнашган корхоналарни рўйхатдан ўтказишни тартибга солувчи низомни ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги Адлия вазирлиги ва Давлат мулки қўмитаси билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси резидентлари ҳисобланган юридик ва жисмоний шахслар иштирокида чет элда корхоналар, шўъба корхоналар, филиаллар ҳамда ваколатхоналар ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатиши тартиби тўғрисидаги низомни бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва тасдиқлансин.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 14 февралдаги 55-сон қарори билан тасдиқланган «Ўзбекистон Республикасида хусусий тадбиркорлик тўғрисида низом»нинг 3-банди иккинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Ушбу низом хорижий фуқаролар иштирокидаги хусусий корхоналарни ташкил қилиш, уларнинг фаолияти ҳамда уларни тугатишнинг ҳуқуқий ва иқтисодий асосларига татбиқ этилади».

6. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш, давлат рўйхатидан ўтказиш ва уларнинг фаолияти тартибини такомиллаштириш тўғрисида» 1996 йил 12 февралдаги 55-сон қарори ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1997 йил 2 июль.

Андижон технологияси амалда

ЯНГИ УСУЛ ВА САМАРАДОРЛИК

Ёз ойининг дастлабки кунлари эди. Наманган-Мингбулоқ йўлининг Наманган тумани чегарасидаги сой кўпригидан ўтиб Тўрақўрғон тумани ҳудудига етганимизда ўнг томондаги кенг пайкалда қийғос гуллаб кўсаклаётган ғўза ниҳоллари эътиборимизни тортди. Пайкал чиройидан завқланиб тўхтадик.

- Кўчат ривожидаги фарқни пайқабсиз-да,- деди кўча четида турган оқсоқол кулимсираб.- Плёнканинг шарофати бу. Раисимиз, умрингдан барака топкур Тўхтабой хўпам янгиликка интилувчан-да. Айтишларича, вилоят миқёсида чорак қисм майдонларда шу усулда чигит экилибди. Бизда эса 40-45 фоиз майдонга уруғ андижонча усулда жойлаштирилди.

Мен Тўхтабой Бектемировни бригадирлик йилларидан биламан. Муттасил режанинг орттириб бажарганлиги, ҳосилдорликни кўтарганлиги, пахтачиликни чуқур тушунганлиги ва ташкилотчилик қобилияти туфайли эътибор топди. Уни тумандаги қатор йиллардан бери йиллик топшириқ уддаланмаётган, иқтисоди «чўкиб» қолган хўжаликка раисликка тайинлашди. Қарабсизки, жамоа хўжалигида сезиларли ўзгаришлар юз берди. Пахтачилик юксалибгина қолмасдан, одамлар чўнтаги пулга, омборлар донга тўлди. Қишлоқлар ободонлашди, хўжалик Наманган вилояти миқёсида ҳам тилга олинадиган бўлди. Т.Бектемиров ҳатто бу ерда ўз исми-шарифи билан аталадиган «ТБ» деб номланган пахта навини ҳам яратди. Шу билан бир қаторда Андижон Пахтачилик институтининг сиртқи бўлимига ўқишга кириб муваффақиятли тугаллади, пахтачилик технологиясини чуқур тушунадиган раҳбарлардан бири сифатида танилди. Натижада уни «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» унвонига лойиқ деб топишди. Ниҳоят уч йил муқаддам Тўхтабой акани киндик қони тўкилган, кетмон дастасини ушлашни ўрганган «Олтин водий» жамоа хўжалиги раҳбарлигига ўтказишди.

- Ҳар қандай янгиликнинг ҳаётдан ўзига йўл топиб кетиши осон кечмайди,- дейди Т.Бектемиров.- Қолаверса, унга шошма-шошарлик билан ёндашиш аксинча оқибат келтириши мумкин. Шу сабабдан фақат хўжалигимиз ёки туманимиздагина эмас, вилоятимиз бўйича ҳам бу ишга ғоят масъулият билан киришилди. Аввало, 1996 йил охирлаётганида хўжалик раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг Андижон пахтачилик институти қошида бир ҳафталик ўқуви ўтказилди. Кейинроқ яна икки кунлик амалий машғулотлар ташкил этилди. Бригадир ва механизаторлар ҳам ўқитилди. Биз Андижон технологиясини кўриб уни бемалол қўллашга ишонганимиздан сўнг олдиндан режалаштирилган 210 ўрнига 270 гектар майдонга уруғни плёнка остига жойлаштириш тадбирини ишлаб чиқдик. Янги усулга мослаган 4 та сеялка, керакли миқдорда плёнка сотиб олдик. Бундай шароитда чигит экишнинг биз учун тағин бир фойдалик томони шунда бўлдики, сой қирғоқлари ва Сирдарё бўйларидаги анчагина майдонларда ерларимиз қора шўр бўлиб тўла гектарлар яратгунча катта қийинчиликларни бошлаб ўтказиб келганмиз. Негаки, чигит униб чиққан май ойи бошларида тупроқ ниҳолни қисиб олиб нобуд қилар, қайта-қайта чигит экишга мажбур бўлардик. Ҳозиргина ўзингиз кўриб келганингиздек, шўр кучини кўрсатгунча ниҳол тўрт-беш қулоқ бўлиб ўзини тутиб қолди. Қолаверса, уруғнинг барвақт унганлиги учун ишловга ҳам барвақт киришдик.

- Янгича усул билан эскича экиб келинган шароитдаги парвариш фарқи хусусида ҳам тўхталсангиз?

- Бу борада ҳам афзаллик анчагина. Масалан, ҳар йили яганалаш май ўрталарида ниҳоясига етказиб келинган бўлса, ўтган ойдаёқ уни вилоятда олдингилар қаторида охирлатдик. Оддий усулда экилганига нисбатан озиқлантириш икки бор кам ўтказилди. Негаки, экиш даврида маҳаллий ва минерал ўғит аралашмаси қўшилган эди. Табиийки, культивацияга ҳам шунча бор кам эҳтиёж тушяпти. Суғориш, ўтоқ каби тадбирларни ўтказишда ҳам шу каби мулоҳазаларни айтиш мумкин.

Андижон технологияси ўз афзалликлари билан ҳар қанча қувонтирмасин, биринчи марта қўлланилаётганидан, гоҳо эса техника носозлигидан айрим жойларда ола экишга, тўла гектарлар яратишга тўғри келди. Бунинг устига май ойи бошларидан об-ҳавонинг кескин ўзгариб, устма-уст ёққан ёмғир катта майдонларда қатқалоқ ҳосил қилди, тупроқдаги захлик даражасини оширди. Юзага келган нохуш аҳвол эса катта меҳнат билан енгилди. Биз хўжалик далаларини айланганимизда истиқлолимизнинг олтинчи йилида ҳар қачонгидан юксакроқ хирмон уйиш йўлида фидокорона ишлаётган марди-майдонларни учратдик. Хўжалик касаба уюшма қўмитасининг саъйи-ҳаракати ва талабчанлиги туфайли дала шийпонларининг деҳқоннинг чинакамига иккинчи уйига айлантирилганлигини кўрдик. Иссиқ овқат учун зарур бўлган масаллиғлар ва бошқа маҳсулотлар вақтида етказиб берилмоқда. Бизга энг ёққани шу бўлдики, ҳар бир дала шийпони яқинида 15-20 сотихдан томорқа бунёд этилган ва у ерда таом пишириш учун ишлатиладиган пиёздан тортиб помидоригача, картошкадан сабзигача етиштирилмоқда.

Умуман, касаба уюшма қўмитасининг жамоа бошқаруви билан тузган жамоа шартномасида бозор иқтисодиётига ўтиш босқичида фуқароларни иқтисодий ва ижтимоий муҳофазалаш тадбирлари мажмуаси тўла ўз ифодасини топган ҳамда унинг бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилмоқда. Ушбу ҳужжатга биноан бултурги ҳосил ҳисобидан ишловчиларга 840 тонна буғдой ва ун, 70 тоннага яқин ёғ ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари, шунингдек, шелуха,кунжара тарқатилди. 25 нафар ёлғиз қария, 20 та кам таъминланган оила хўжалик бошқаруви оталиққа олинган.

Бу йил пахта билан бир қаторда катта майдонларда озиқ-овқат экинларидан деҳқончилик қилинмоқда. Чунончи, 352 гектар ерда етиштирилган буғдойдан йил бошида кузда тутилган 2360 ўрнига 2600 тоннадан кўпроқ ёки ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. 50 гектар майдонда шоли,анчагина ерда сабзавот ва полиз экинларидан деҳқончилик қилинмоқда. Бундан ташқари буғдойдан бўшаган даланинг 70 гектарига дон учун, 60 гектарига эса силос учун маккажўхори экиш режалаштирилган. 70 гектар майдон кечки шоли учун ишловчиларга бўлиб берилди. Анчагина ерда сабзавот ва бошқа кузги экинлар жойлаштирилади. Биз Тўхтабой Бектемировдан ғўзанинг бугунги ҳолатини, ундан мўлжалланаётган иқтисодий самарадорлик масалаларини суриштирдик.

- Усимлик ҳолати чакки эмас, — жавоб қайтарди раис.- Янги усул шарофатини назарда тутган ҳолда ўтган йилги 38,8 ўрнига бу йил гектар бошига 45 центнердан хирмон уйишни, унинг асосий қисмини юқори навларга сотишни мўлжаллаяпмиз. Нимага десангиз, 1996 йилгидан 15-16 кун эртанги бўлиб етишяпти. Бобо деҳқонларнинг бир кун бурун эксанг, ҳафта аввал ўрасан, деган мақолини эслсангиз, демак, йиғим-теримни 20-25 кун илгари саранжомлаб олиш имконияти туғиляпти. Авазбек Назаров, Тоҳирахон Холхўжаева, Камолиддин Ғанибоевлар бошлиқ бригадаларнинг жамоалари ҳосилдорлик кўрсаткичини 50 центнердан ҳам оширишга бел боғлашган. 17 та трактор, ўнлаб сувчиларимиз, юзлаб фидокор кишиларимиз ғўза ривожини тезлаштириш билан банд. Биз андижонликлар технологияси берадиган самара ва афзалликлар натижасида ҳар қачонгидан кўпроқ даромад олишга, аниқроқ айтганда 1997 йилда пахтачилик ва қолган соҳаларни қўшиб ҳисоблаганда 50-55 миллион сўм даромад қилишга бел боғлаганмиз. Шу йўл билан халқ фаровонлигини оширишга, севикли Ўзбекистонимиз гуллаб-яшнашига ва унинг жаҳондаги буюк давлатлар қаторидан тезроқ жой олишига, фуқароларимиз дастурхони тўкин бўлишига, қишлоқларимиз ободонлашувига ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамасида гапирилган эди

ДЕБИТОРЛИК ҚАРЗ-МИННАТ, КРЕДИТОРЛИК ҚАРЗ-ИЛЛАТ

Жорий йилнинг бошларида республика Вазирлар Маҳкамасининг Ўзбекистоннинг 1996 йилдаги ижтимоий-иқтисодий тараққиёти якунлари ҳамда 1997 йилдаги иқтисодий ислоҳотларнинг устивор йўналишларига бағишланган мажлисда Президентимиз И.А.Каримов: «Кўплаб корхона раҳбарлари ва тадбиркорларда ҳали ҳам молиявий натижаларга жиддий муносабат шаклланганий йўқ. Йўқса, биз бугунгидек дебиторлик ва кредиторлик қарзларига ботиб қолмаган бўлар эдик», — дея жуда тўғри ва ҳаққоний баҳо берган эди. Дарҳақиқат, корхона ва ташкилотлар, хўжалик юритиш субъектлари ўртасидаги дебиторлик ва кредиторлик қарзларининг ортиб бораётганлигига биринчи ўринда раҳбарларнинг масъулиятсизлиги, боқибеғамлиги сабаб бўлмоқда. Хўш, бу борада Сирдарё вилоятида аҳвол қандай? Вилоят банк муассасаларининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг 1 апрелигача вилоят бўйича 7714028000 сўм дебиторлик қарзлари, шундан 3754230000 сўм муддати ўтган, 8150935000 сўм кредиторлик қарзлари, шундан муддати ўтган 4489108000 сўмлик маблағ мавжуд. Бу кўрсаткичлар, айниқса, энергетика, маиший хизмат кўрсатиш вазирликларининг вилоятдаги тизимларида юқори.

Республика Президентининг «Халқ хўжалигида ҳисоб-китобларнинг ўз вақтида ўтказилиши учун корхона ва ташкилот раҳбарларининг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ижроси юзасидан вилоят ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Биргина Ховос туманида 38 та хўжаликда шундай текширишлар ўтказилиб, прокурор аралашуви туфайли 14 та хўжалик юритувчи субъектларда 32 миллион сўмга дебиторлик қарзлари ҳамда 51 миллион сўмга кредиторлик қарзларининг камайтирилишига эришилди. Умуман олганда, вилоят бўйича шу кунгача 1150300 минг сўмлик муддати ўтиб кетган қарзларнинг камайтирилишига эришдик. Жуда кўплаб миқдорда дебиторлик ва кредиторлик қарзлари вужудга келишига, корхонанинг молиявий аҳволи ёмонлашувига бевосита сабабчи бўлган ўнлаб мансабдор шахслар жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Шуниси ачинарлики, кўплаб хўжалик раҳбарлари ўз ташаббуслари билан муддати ўтиб кетган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини камайтириш чораларини кўрмаяптилар. Шунинг учун вилоят прокуратураси тегишли чоралар кўришга мажбур бўлмоқда.

Шу йилнинг ўтган беш ойида вилоят корхоналари ва ташкилотларининг 5432539 сўм дебиторлик ва кредиторлик қарзларини ундириш ҳақида вилоят хўжалик судига 7 та даъво аризалари тушди. Уларнинг барчаси қаноатлантирилди. Ўтган шу муддатда вилоят хўжалик суди томонидан 16861195 сўмлик дебиторлик ва кредиторлик қарзларини ундириш ҳақида 46 та даъво аризалари кўриб чиқилиб, низолар ҳал этилди.

Корхона ва ташкилотлар, хўжалик юритиш субъектлари раҳбарлари аксарият ҳолларда боқибеғамлик кайфиятида иш тутмоқдалар. Тузилган шартномалар талабларини бажармаслик, кўрсатилган хизмат, юборилган маҳсулотга ҳақ олмаганликлари ҳолда яна қўшимча хизмат кўрсатиш, маҳсулот юбориш ҳолларига йўл қўймоқдалар. Масалан, Гулистон тумани тайёрлов-таъминот ҳиссадорлик жамияти бошлиғи М.Усмонов Қозоғистон Республикаси Саран шаҳридаги «ЭКСОН» фирмасига шартнома асосида 1994 йил 31 июлда ҳозирги нархда 4662700 сўмлик, 1994 йилнинг 19 июлида Приморье ўлкасидаги «Фант» фирмасига ҳозирги нархда 862000 сўмлик, Қозон шаҳар Советский ОРК ташкилотига 1995 йилнинг август ойида ҳозирги нархда 5597667 сўмлик маҳсулотни бу ташкилотларнинг тўлов қобилиятини ўрганмасдан, юбораётган маҳсулоти учун ҳақ олиши кафолатланмасдан юбориб, шу кунгача «оғзи куйиб» ўтирибди. Натижада М.Усмонов Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 205-моддаси 2-қисми билан жиноий жавобгарликка тортилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 7 майдаги қарори билан ҳукумат комиссияси тузилиши айнан корхона ва ташкилотлар ўртасидаги ҳисоб-китобларнинг аҳволини яхшилаш, тўлов муддати ўтказиб юборилган дебиторлик ва кредиторлик қарзларининг пайдо бўлишига йўл қўймаслик мақсадини кўзда тутади.

Вилоят хўжалик судининг 1997 йил 21 майдаги қарори билан вилоят АТ «Савдогарбанк»и даъвогарнинг даъво хатини жавобсиз қолдирганлиги учун 37550 сўм жаримага тортилган. Шунингдек, «Сирдарёулгуржибиржасавдо» ҳиссадорлик жамияти даъвогарнинг даъво талабномасини кўриб чиқиш тартибини бузганлиги, уни жавобсиз қолдиргани учун 247655 сўм жаримага тортилди. Шу сингари асослар билан Сирдарё вилоят хўжалик ҳисобидаги сув хўжалик участкаси, вилоят «Бизнес-фонд» ташкилоти, Сирдарё вино ишлаб чиқариш заводи ҳар бири 3000 сўмдан жаримага тортилдилар. Бундан буён корхона, ташкилот, муассаса раҳбарлари, мансабдор шахслар айби билан жамоага етказилган ҳар қандай моддий зарар шахсан уларнинг ҳисобидан регресс даъвоси тартибида ундириб олинади.

Бу каби тадбирлардан кўзда тутилган асосий мақсад- ҳар бир хўжалик юритиш субъекти раҳбарининг амалдаги қонунларга тўлиқ риоя этишини таъминлаш, ўзи раҳбарлик қилаётган жамоанинг молиявий фаолиятига умумманфаати нуқтаи назаридан муносабатда бўлишини таъминлаш, ҳисоб-китобларнинг ўз вақтида амалга оширилишига шахсан масъул эканлигини амалда рўёбга чиқаришдан иборат. Зеро, иш жойи раҳбарнинг ўзи учун ҳам ўгай даргоҳ эмас-да...

Ф.РАҲИМОВ,
Сирдарё вилоят прокурори.
Ҳ.ТЕМИРОВ,
вилоят хўжалик суди раиси.

Қимматли қоғозлар биржасида

Ўтган ҳафта биржа савдоларида 25 та ҳиссадор жамиятлар қатнашди. Улар ўзларининг 53,9 мингта акцияларини 38,7 миллион сўмга сотилишига эришдилар. Шу савдода энг катта самарадорликка «Жиззахпластмасс» ҳиссадорлик жамияти эришди. 5 мингта оддий акцияларини сотиб, 22,5 миллион сўмлик маблағга эга бўлдилар. Йил бошидан эса 1322,5 миллион сўмлик акциялар янги акциядорлар қўлига ўтди. Умуман савдолар яхши ўтмоқда.

Дала кезган деҳқонлар

Она замин билан чинакамига тиллаша оладиган, суяги деҳқончилик билан қотган кишилар ҳеч қачон ҳосил тақдирига бефарқ бўлолмайдилар. Бағдод туман ҳокимлиги қошида ташкил этилган гуруҳ аъзолари ҳам ана шундай кишилардан иборат. Гуруҳ аъзолари орасида қишлоқ хўжалик фанлари номзодлари, олимлар, меҳнат фахрийлари, таниқли пахта усталари бор. Улар туман хўжаликларида бўлишиб, ғалла ўрим-йиғимини нобудгарчиликсиз ўтказиш, ғўзага ишлов бериш, суғориш бўйича ўз қимматли маслаҳатларини бермоқдалар, илғорларга далда бериб, нуқсонларга қарши муросасиз курашмоқдалар. Камчиликлар бевосита даланинг ўзида таҳлил этилиб, тузатилмоқда.

Суратда: меҳнат фахрийси, гуруҳ аъзоси Олимжон Ахмедов тумандаги Хазиний жамоа хўжалиги 2-бригада механизатори Абдуҳамид Маъмуров билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

"ИШОНЧ" МАҚОЛАЛАРИ ИЗИДАН

ОШ ТУЗИНГИЗ ИСТЕЪМОЛГА ЯРОҚЛИМИ ЁКИ «КОСА ТАГИДА НИМКОСА»?

Газетанинг шу йил 14 июнида махсус мухбиримиз О.Жуманазаровни «Коса тагида нимкоса ёки ош тузингиз истеъмолга яроқлими?» мақоласи босилган эди. Мақола юзасидан Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги санитария-эпидемиология Бош бошқармаси бошлиғи Н.Отабековдан қуйидаги жавобни олдик:

«Мақолада кўтарилган мавзу республика аҳолиси саломатлигини муҳофаза этишга қаратилган. Дарҳақиқат, буқоқ касаллигига чалинишнинг олдини олиш учун мўлжалланган ош тузини йодлаш бугунги кунда ўз ечимини топгани йўқ.

Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги 1995 йилдан буён тегишли чоралар кўриб келмоқда. Республика «Маҳаллий саноат» концернига Сурхондарё вилоятидаги Хўжаикон туз конида ишлаб чиқарилаётган ош тузини йодлаш тўғрисида кўрсатма беради. Ош тузини қайта ишлаш учун зарур технологик мослама, йод препарати ва бошқа кимёвий бирикмалар республикамиз саноат корхоналарида ишлаб чиқарилмаслиги туфайли муаммо муаммолигича қолиб кетмоқда. Аҳолининг йодланган эҳтиёжи ва сурункали йод етишмаслиги натижасида буқоқ касалига чалинганлар кўпаяётганлиги ҳақида республика ҳукуматига ахборот юборилган. Айни пайтда республика «Маҳаллий саноат» концерни билан ҳамкорликда аҳолини йодланган ош тузи билан таъминлаш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Ўйлаймизки, бу муаммо яқин вақт ичида ўз ечимини топади».

Етти иқлим нафаси

Шимолий Ирландияда католиклар ва протестантлар ўртасида тўқнашувлар бўлди. Шимолий Ирландия пойтахти Бельфест ҳамда бошқа шаҳарларда портлашлар ҳам содир этилган. Полиция билан тўқнашувларда бир неча киши жароҳатланди.

* * *

Камбоджа пойтахти Пномпендаги тўқнашувларга чек қўйишга қаратилган халқаро ҳаракатлар кучаймоқда. Бу ерда мамлакат икки ҳукумати бошлиқларига қарашли кучлар ўртасида жанглар бўлаётир. Япония томонининг маълум қилишича, Хун Сен шаҳзода Нородом Сианук билан музокаралар олиб боришга розилик билдирган. Қарши томонларни муросага келтириш учун АҚШ вакиллари ҳам куч-ғайратлар сарфламоқдалар.

* * *

Афғонистонда толибларга қарши бирлашган қўшинлар пойтахт тайёрагоҳига ҳарбий ҳаво кучлари билан ҳужум қилдилар. Ўз навбатида толибларнинг кучлари мамлакат шимолидаги Маймана шаҳрига ҳужум уюштирганлар. Ҳужумлар чоғида қурбон бўлганлар бор.

* * *

Американинг сунъий ер йўлдоши Марс сайёрасига оҳиста қўнди. Мазкур ер йўлдоши Марс сайёрасининг тасвирларини ерга узатиши кутилаётир. Бу фазовий тадқиқотдан кўзланган мақсадлардан бири келгусида Марс сайёрасига фазогирлар тушган кемани юборишни назарда тутади.

* * *

Эронда Исроилнинг Фаластинга нисбатан олиб бораётган сиёсатига қарши норозилик намойиши бўлди. БМТнинг Теҳрондаги ваколатхонаси олдига йиғилган намойишчилар Исроилни бу борада қўллаб қувватлаётган АҚШга қораловчи шиорларни ҳам баралла айтганлар. Эрон уламоларининг айтишларича, Исроилда Муҳаммад пайғамбарни таҳқирловчи варақаларнинг муаллифлари шафқатсиз жазоланишлари керак.

* * *

Боливиядаги қабристонларнинг биридан Куба инқилоби қаҳрамонларидан бири Эрнеста че Геваранинг жасади топилди. Олимларнинг маълум қилишларича, жасаднинг икки қўли йўқ. Бу Боливий аскарлари че Геварани ўлдиришдан олдин икки қўлини кесиб ташлаганликларидан далолат беради.

* * *

Жанубий Ливанда эронпараст «Хезбаллоҳ» гуруҳига қарши ҳаракатларда исроиллик бир аскар ҳалок бўлган, шунингдек бир неча киши яраланган. «Хезбаллоҳ» жангарилари хавфсизлик минтақасидаги Исроил соқчиларига ҳужум қилганлар. Бунга жавобан Исроилнинг ҳарбий тайёраси яқин атрофдаги қишлоқлардан бирини ўққа тутган.

* * *

НАТОга қабул қилинадиган янги давлатлар қарийб ўн йил мобайнида шу ҳарбий иттифоқнинг тўла тўкис аъзосига айланадилар. Бу мазкур ҳарбий иттифоқ янги аъзолар қабул қилиш билан боғлиқ пухта дастурни ишлаб чиқмагани билан изоҳланади. Бу дастур НАТОга янги аъзолар қабул қилинганидан кейингина ишлаб чиқилади. 8-9 июль кунлари Мадридда бўладиган НАТО анжуманида Польша, Словакия ва Чехия қабул қилиниши кутилаётир.

Касаба уюшмалари ҳаёти

ЭЗГУ ВА ШАРАФЛИ ИШ

Она диёримизнинг мустақиллик сари юз бурганлиги туфайли бугунги кун ижтимоий-маънавий ҳаётимизда туб ўзгаришлар содир бўлмоқда. Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли, она юртимизнинг тинчлиги ва осойишталиги халқ таълими ходимларини ҳам таълим-тарбия савиясини янада кўтариш, ёшларни мустаҳкам эътиқодли, онгли дунёқараш руҳида тарбиялаш туб сифат ўзгаришлари сари даъват этмоқда. Зеро, халқ таълими, маданият ва маърифатга эътибор берган, эртанги куннинг ёруғ ва нурли бўлишини орзу қилган ҳар бир давлат маориф тизимини маънавий-маърифий қадриятларни яхшилашга интилади. Шу боисдан ҳам республикамиз раҳбарияти, Президентимизнинг бир қатор Фармонлари, «Келажагимиз мактабда» шиорининг ўртага ташлаганлиги, Олий Кенгашда қабул қилинган «Таълим тўғрисидаги Қонун»нинг қабул қилганлиги юқоридаги фикримизнинг далилидир. Ўзбекистон Республикасининг биринчи ордени «Соғлом авлод учун» деб номланганлиги, халқ таълими ходимлари кунининг белгиланганлиги ана шундай ғамхўрликдан нишонадир.

Туманимиз халқ таълими ходимлари, касаба уюшмалари қўмиталари, кўп сонли қишлоқ ўқитувчилари ёш авлодни соғлом, маънавий баркамол, чуқур билимдон ва чинакам фидокор ватанпарварлар қилиб тарбиялашда алоҳида жонбозлик кўрсатиб келмоқдалар. Кўп қиррали фаолиятимизда, шубҳасиз, «Таълим тўғрисидаги Қонун» дастуруламал бўлиб хизмат қилмоқда. Бугунги кунда туманимиз ҳудудидаги 47 мактабда, шу жумладан, 37 та ўрта, 10 та таянч мактабларда меҳнаткашларнинг 18500 нафар ўғил-қизлари таълим-тарбия олмоқда. Уларга 1700 нафар қишлоқ ўқитувчилари билим бермоқдалар. Халқ таълими тизимига қарашли 6 та мактабгача тарбия масканларида ҳам ана шундай тарбиявий фаолият кенг йўлга қўйилган. Халқ таълими тизимида ишловчиларнинг 3210 нафари касаба уюшмаси аъзолари бўлиб, уларнинг 1724 нафари олий маълумотли педагоглардир. Қишлоқ ўқитувчиларининг 11 нафари уруш фахрийлари, 129 нафари эса меҳнат фахрийлари бўлса, 565 нафари муаллималаримиз кўп фарзандли оналар ҳисобланади.

Касаба уюшма қўмитаси қишлоқ ўқитувчиларининг меҳнат фаолиятини моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш, педагог жамоалар ўртасида ўзаро меҳнат беллашувини жонлантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратмоқда. Тумандаги кўп йиллик педагогик фаолияти учун 2 нафар ўқитувчимиз «Халқ ўқитувчиси», 3 нафарига «Хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрли унвонлари, 253 нафари «Халқ таълими аълочиси» кўкрак нишонлари билан тақдирланган. Таълимдаги туб сифат ўзгаришларининг ижодкори шубҳасиз, ўқитувчи ва унинг бой маънавий олами, чуқур таҳлилдан иборат сабоқларидир. Ёш авлод камолининг муҳандислари бўлмиш ўқитувчиларимизнинг машаққатли иш фаолиятини назорат қилиш, соғлиғини тиклаш, рағбатлантириш кун тартибида турибди. Касаба уюшмасининг фаол аралашуви ва кўмаги билан тумандаги 862 нафар ўқитувчиларга уларнинг турар-жой бинолари шахсий мулк қилиб берилган. 1997 йилда 24 нафар ўқитувчига республика, 18 та ўқитувчига вилоят халқ таълими бўлими малака ошириш институтларининг дам олиш ва даволаниш масканларига йўлланмалар берилди. Ўтган йилнинг ўзида таълим-тарбияда юксак самарадорликка эришган, тажрибали педагоглардан (беллашув якунларига кўра) 4 нафарига халқ таълими аълочиси, 21 нафарига эса вилоят халқ таълими бўлимининг фахрий ёрлиқлари берилган. Улардан 30 нафари туман халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмасининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Касаба уюшмаларимиз қишлоқ ўқитувчиларининг меҳнатида ижодий муҳитни, ишчан кайфиятни вужудга келтириш, яхшиларни қадрлаш, тақдирлаш, илғор иш тажрибаларини оммалаштириш тадбирларини изчиллик билан ўтказиб келяпти. Бу соҳада тадбирлар тузилган бўлиб, унда мактаблараро кўрик-танловлар, иқтидорлиларни танлаш, тарбиялаш, ижодкорлик, ноанъанавий сабоқлар таҳлили бирма-бир кўрсатилган. Масалан, «Йил ўқитувчиси-97» кўрик-танлови ғолиблари учун 10 минг сўм, «Йил тарбиячиси» танлови ғолиблари учун 6000 сўм, «Ўзбекистон — Ватаниng маним» гуруҳларини рағбатлантириш учун 25 минг сўмдан пул мукофотлари таъсис этилган.

Биз туманимиздаги оилавий педагоглар сулоласини қатъий ҳисобга олганмиз. Улар сони бугунги кунга келиб 57 тани ташкил қилганлигини алоҳида таъкидлашни истардим. Чунончи, 3-мактабдан Э.Эшқулов, 40-мактабдан А.Тўхтасинов, Н.П.Рекеть, 10-мактабдан Э.Бобомуродов, 18-мактабдан М.Қушбоқов, 36-мактабдан М.Эшбеков сингари бутун оиласи билан ўқитувчидек шарафли касб-корни танлашган серзаҳмат хонадонлар меҳнатини алоҳида таъкидлаймиз. Ана шунлай оилавий педагоглар сулолаларининг қимматли ва бой иш тажрибаларини тумандаги «Истиқлол», вилоят халқ таълими муассислик қилаётган «Зиёкор» рўзномалари саҳифаларида ёритиб боряпмиз. Улар сони йил сайин ортиб бормоқда.

Мана 5-6 йиллирки, туманимиз халқ таълими тизимига кирувчи мактабгача тарбия муассасаларидан, боғчаларда эски ўзбек алифбоси, лотин алифбоси, халқаро тиллар — инглиз, француз, рус ва араб тилларини ҳам ўргатиш йўлга қўйилган. Иложи борича бошланғич синфларимизни 1 сменада, улар учун қулай бўлган синф хоналарида ўқитишни ташкил этганмиз. Ўқувчиларга чуқур ва ҳар томонлама пухта билим бериш учун бир синфдаги болалар сонини илгаригидек 35-40 нафардан, 18-25 нафаргача камайтиришга ҳаракат қиляпмиз. Бир қатор синфларимизда мактаб компонентларидаги соатлар сони ҳисобидан ҳам чет тилларни изчил, янги дастурлар асосида ўргатилиши кенг йўлга қўйилган. Бошланғич синфларнинг синфдан-синфга кўчириш имтиҳонлари (битирувчилардан ташқари) кўпинча ёзма ишлардан ташқари тест асосида ўтказилишини таъминламоқда. Юқори синфларда эса турли фан асосларини ўргатиш илгариги эскича, бир қолипдаги анъанавий усуллардан воз кечилган ҳолда ўқувчилар билан ижодий, мулоқотлар, маърузалар, семинар-сабоқлар, баҳс-мунозаралар ўтилмоқда. Ҳар бир йирик бўлимлар, қисмлар ўрганилиб бўлингач, албатта такрорлаш-умумлаштириш сабоқлари, ўқувчилар билими тест асосида синаб кўрилади. Бу янгича усуллар, шубҳасиз, болаларда фан асосларини эгаллашда қизиқиш уйғотмоқда. Ҳозиргидек бошланғич синфларда айрим иқтидорли ўқувчи ёшлар бир йилда икки синф дастуридаги билимларни чуқур эгаллаб бир йўла биттадан юқорилаб боришяпти. Қатор мактабларимизда ўқувчи-ёшларни касбга йўналтириш бўйича ҳам касаба уюшмаси фаоллари алоҳида ташаббус кўрсатишяпти.

Тумандаги «Тараққиёт», 3 — Боёвут ширкатлар уюшмаси, «Деҳқонобод», Навоий жамоа хўжаликлари умумтаълим мактабларига яқиндан кўмаклашмоқда. Бозор иқтисодиётининг бугунги мураккаб ўтиш даврида мактабларимиз ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш, борасида ҳам баъзи бир истиқболли чора-тадбирларни кўришяптилар. Жумладан, 4-31-5-34-24-мактабларнинг юз гектардан ошиқ ер майдонлари бўлиб, бу ерларга буғдой, оралиқ экинлари, полиз ва сабзавот маҳсулотлари экилган. Бу майдонлардан олинаётган даромад ва маблағлар ўқув-моддий базамизни мустаҳкамлашга, фан кабинетларини бекам-кўст қилиб жиҳозлашга сарфланмоқда. Тумандаги 9 та мактаб ўзининг ана шундай ер майдонларига эга. Айрим мактабларнинг ўз ҳисоб рақамлари борлигини алоҳида таъкидлаш керак.

1997 йилда педагог ходимларнинг ёзги дам олиш ва даволанишларини ташкил қилиш бўйича ҳам алоҳида тадбирлар белгиланган. 160 нафар ўқитувчилар санаторийларда, 210 нафари профилакторийларда ва бошқа истироҳат масканларида эса 270 нафар ўқитувчилар дам олиб, даволаниб қайтадилар. «Шодлик» болалар оромгоҳида педагог ходимларнинг фарзандлари бепул ҳордиқ чиқариб қайтадилар. Ўқитувчиларимизнинг қарийб 40 фоизи ана шу тариқа турли ҳордиқ масканларида ўз соғлиқларини тиклаб, ишларига қайтаётир. Педагогларимиз ҳар йили иш бошлашдан аввал тиббий кўрикдан бепул, қатъий график асосида мунтазам ўтадилар. Оталиқ ташкилотларининг маблағлари эвазига туман халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмасининг ташаббуси билан 4 гуруҳдан иборат ўқитувчилар жамоалари пойтахтдаги Амир Темур музейига саёҳат қилиб қайтдилар. Оталиқ ташкилотлари билан, айниқса, 2-8-36-3-1-умумтаълим мактаблари жамоалари ўртасида яхши ҳамкорлик алоқалари ўрнатилган.

Қисқаси, бугун мустақил Ўзбекистонимиз жаҳонда юз бераётган, ўз мавқеи ва нуфузини тиклаётган бир пайтда кўп сонли педагогларимиз ҳам унинг келгуси ва халқаро миқёсидаги обрў-эътиборини янада оширишга, ёш авлод юрагида эл-юртига садоқат, она диёрига муҳаббат туйғуларини қарор топтиришга бутун билим ва маҳоратларини тўла сафарбар этадилар. Мустақиллик олдимизга қўйган энг муҳим, устивор вазифалардан бири ҳам шудир. Бунинг учун биз, қишлоқ зиёкорлари, бутун куч-ғайратимизни бахшида этаверамиз.

Бахтиёр ХЎЖАМҚУЛОВ,
Боёвут тумани халқ таълим ва фан ходимлари касаба уюшмалари қўмитасининг раиси. Ўзбекистон халқ таълими аълочиси.

КАСБДОШЛАР БЕЛЛАШУВИ

Ҳар икки йилда бир марта ўтказиладиган «Йилнинг энг яхши ижтимоий ходими» кўрик-танлови бу гал инсон манфаатлари йилига бағишланди. Самарқанд вилоятида бу тадбир қизиқарли тус олди.

Кўрик-танлов иштирокчилари беш шарт бўйича топшириқларни бажардилар. Пировардида Паст Дарғом, Каттақўрғон, Темирйўл туманлари ижтимоий таъминот бўлимлари ходимлари Клара Исоқова, Дилрабо Жомуродова, Насиба Жўрақуловалар ғолиб чиқишди. Уларга вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси, «Наврўз» жамғармаси, «Камолот» жамғармаси, Паст Дарғом туман ҳокимлигининг совринлари топширилди. Клара Исоқова республика кўрик-танловига йўлланма олди.

Р.ҚУРБОНОВ.

«ФАРЗАНДЛАРИ СОҒЛОМ ЮРТ ҚУДРАТЛИ БЎЛАДИ»

Элимиз болажон халқ. Ўз фарзандларимизнинг камоли тўғрисида ўзидан кўра кўпроқ қайғуради. Болаларимиз саломатлигига эътибор бериб, уларни баркамол инсон қилиб тарбиялаш ҳукуматимиз дастурида ҳам ўз аксини топган. Ватанимизнинг биринчи ордени «Соғлом авлод учун» деб аталиши ҳам бежиз эмас.

Ёш авлодни жисмонан бақувват, маънавий бой қилиб тарбиялаш борасида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Яқинда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ва Касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти марказий кенгаши ташаббуси билан Хива ва Бухоро шаҳарларининг 2500 йиллигига бағишланган спортнинг енгил атлетика, кичик футбол, бухороча кураш ва стол тенниси турлари бўйича Республика касаба уюшмалари тизимидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари ўқувчилари ва махсус ихтисослашган Олимпия шаҳар ва туман спорт мактаблари ғолиб командаларининг кичик Олимпия мусобақалари ўтказилиши фикримиз далилидир. Мусобақалар бухороча кураш ва стол тенниси бўйича Бухоро шаҳрида, енгил атлетика ва кичик футбол бўйича Хива шаҳрида ўтказилди.

Узининг 2500 йиллигини нишонлашга қизғин тайёргарлик кўраётган кўҳна ва навқирон Хива шаҳри яна бир катта тантананинг гувоҳи бўлди. Бу шаҳарга мамлакатимизнинг турли бурчакларидан ёш спортчилар ташриф буюришди.

Байрамона безатилган «Хива» футбол жамоаси ўйингоҳида касаба уюшмалари тизимидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабларида таълим олаётган ёш спортчиларнинг кичик Олимпиада ўйинларининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

Кичик Олимпиада ўйинлари очилишида Хива шаҳар ва тумани ҳокими Э. Раҳмонова, Ўзбекистон жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси муовини Ш. Тўлаганов, Хоразм вилояти ҳокими муовини Т. Дўстжонов, касаба уюшмалари вилоят кенгаши раиси муовини О. Болтаевлар сўзга чиқиб, ёш спортчиларга ўз истакларини билдирдилар. Республикамиз мадҳияси янграб, кичик Олимпия байроғи кўтарилди ва қиз болалар ўртасида 500 метрга югуриш бўйича мусобақаларга старт берилди.

Енгил атлетикачилар ўртасидаги кураш кескин бўлди. Кичик Олимпия ўйинларида қатнашаётган 10 та жамоа ичида Республика касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти марказий кенгаши болалар ва ўсмирлар Олимпия ўринбосарлари спорт мактаби жамоаси биринчи, Тошкент вилояти жамоаси иккинчи, Жиззах вилояти жамоаси учинчи ўринларни эгаллашди.

Айниқса, кичик футбол бўйича ўтказилган ўйинлар томошабинларда катта таассурот қолдирди. (Афсуски Андижон ва Фарғоналик ёш спортчилар мусобақага келиша олмади). 4 гуруҳга бўлиниб дастлабки учрашувларни ўтказдилар ва Тошкент, Хоразм, Жиззах ва Хива жамоалари ўз гуруҳларида ғолибликни қўлга киритиб ярим финалга йўлланмалар олишди.

Тошкент ва Хоразм жамоалари ўртасидаги кураш жуда кескин бўлди. Ўйиннинг асосий вақти дуранг (1:1) натижа билан тугалланди. Белгиланган қўшимча вақтда эса Тошкент жамоаси ҳужумчиси В. Гаврилов киритган тўп жамоаси финал учрашувига олиб чиқди. Хиваликлар эса Жиззах жамоаси устидан йирик ҳисобда (5:1) ғалабага эришдилар.

Финал учрашувида қатнашган Тошкент ва Хива жамоалари ўйини жуда кескин ўтди. Мусобақанинг биринчи бўлимида рақиблар дарвозасига тўп киритган Хива жамоаси иккинчи бўлимда ўз устунликларини сақлаб қола олмадилар. Асосий вақт дуранг (1:1) натижа билан тугади. Икки жамоа ўйинчилари ўз маҳоратлари, ўйин техникасини мукаммал эгаллаганликлари билан ишқибозларни жуда хурсанд этди. Бироқ Хива жамоаси ўз ишқибозларининг қўллаб-қувватлашидан руҳланиб, қўшимча вақтда ўйин суръатини янада оширдилар ва ҳужумчи А. Убайдуллаев ўз жамоасига ғолиблик келтирган тўп муаллифи бўлди. Шундай қилиб, Хива жамоаси биринчи, тошкентликлар иккинчи, Хоразм ва Жиззах жамоалари учинчи ва тўртинчи ўринларни ўзаро бўлиб олишдилар.

Мусобақага ташриф буюрган ёш спортчиларнинг маънавий дам олишида ҳам барча шароитлар яратилди. Улар кўҳна ва ҳамиша навқирон Хива шаҳрининг тарихий меъморий обидалари билан танишдилар. Уларнинг мусобақадан, шаҳардан олган таассуротлари чексиз бўлди.

Мусобақа якунида ғолиб жамоалар, шахсий биринчиликни қўлга киритган ёш енгил атлетикачилар, уларнинг мураббийлари касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти Марказий кенгашининг мусобақа ҳомийлари эса уларга қимматбаҳо эсдалик совғаларини топширди.

Бойко Александр Федорович — касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти марказий кенгаши раиси, мусобақа ташкилотчиси!

— Бугунги кунда мамлакатимиз спортчилари халқаро мусобақаларда жаҳонда фахрли ўринларни эгаллаб, Ўзбекистон номини жаҳонга танитмоқда. Шундай спортчиларимизга ўринбосарлар тайёрлаш, халқаро мусобақаларда янада кўпроқ ютуқларга эришиш борасида касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти кенг кўламда ишлар олиб бормоқда. Айни кунларда мамлакатимизда касаба уюшмалари тизимидаги 120 та болалар ва ўсмирлар турли соҳалари бўйича шуғулланиб келмоқда. Спорт мактабларимизда таълим олган кўпгина ўқувчиларимиз халқаро мусобақаларда қатнашиб, чемпионлик унвонини қўлга киритмоқдалар. Ҳукуматимиз, шахсан Президентимизнинг ёш авлодни соғлом, жисмонан бақувват қилиб тарбиялашга эътиборини қаратаётгани биз учун қувонарли ҳолдир. Бугун бу ерда ўтказилган кичик Олимпиада ўйинлари ҳам бизнинг болалар спортини ривожлантиришга қўшаётган саъй-ҳаракатимиз мевасидир.

АЛИМХЎЖАЕВ ТЕМУР ТУРОБОВИЧ — Ўзбекистон миллий терма командаси тренери:

— Жамоалар ўртасидаги ўтказилган ўйинларни томоша қилиб, Ўзбекистон футболининг яқин келажакда янада юқори поғонага кўтарилишига ишондим. Болалар ўйин техникаси, тўпни ўз вақтида аниқ ва тўғри узатишни яхши эгаллаб олишган. Лекин ҳали уларда аниқ ва кучли зарбалар, тез бир қарорга келиш ва энг тўғри қарор қабул қила билиш қобилияти етишмайди. Лекин бу ёшлик қусури. Асосан, мен Тошкент жамоасининг тезлигига, хиваликларнинг ўйин техникасига қойил қолдим.

Менинг бу мусобақага ташриф буюришимдан мақсад, «Пахтакор» жамоаси ўринбосарлари учун муносиб номзод ахтаришдир. Ўтказилган ўйинларни мириқиб томоша қилдим ва ўзим учун 5-6 нафар ёш футболчиларни белгилаб қўйдим.

Лилия ХАЛЯПОВА — Ангрен шаҳридаги 21-УБСМ саккизинчи синф ўқувчиси. 1000 метрлик масофага югуриш бўйича кичик олимпиада ғолиби:

— Бу кичик Олимпиадада қатнашишимни эшитиб жуда хавотирландим, чунки ҳали бундай катта мусобақаларда қатнашиб улгурмадим. Вилоят мусобақасида ҳам иккинчи ўринни эгаллагандим. Лекин тренерим Марат Вагидович Абдулин менга катта ишонч билдириб, маънан қўллади. Стартга чиққанимизда ҳам хавотирим кучли эди. Чунки республикамизнинг турли бурчакларидан келган ёш спортчиларнинг менга нисбатан тажрибаси катта эди. Лекин омад менга кулиб боқди. Мусобақа менда жуда катта таассурот қолдирди. Қолаверса, ўзимга бўлган ишончни оқладим. Яна Хива жуда гўзал шаҳар экан. Шуни ҳам ёзинг.

А. МАҲМУДОВ — Жиззах кичик футбол жамоаси дарвозабони:

— Жамоа ғалабасини таъминлашда дарвозабонларнинг роли жуда катта. Дарвозабон бир чап билан мушукдек сезгир, маймундек чаққон бўлиши керак. Жамоамизнинг шундай катта мусобақада тўртинчи ўринни эгаллашида менинг ҳам ҳиссам борлигидан фахрланаман. Тўғри, ҳали тажрибам кам, лекин кўпроқ шундай мусобақалар ўтказилиб турилса биз учун айни муддао бўлур эди.

Ж. НУРИММАТОВ,
«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшмаларида

ТИББИЁТЧИ ЁРДАМГА МУҲТОЖ

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг IY Пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг раиси О.А.Муҳиддинова бўлғуси шифокорларнинг ўқиши, яшаш ва даволанишлари борасида олиб борилаётган ишлар хусусида маъруза қилди.

Маърузачи ва маъруза юзасидан музокарада сўзга чиққан Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги ўқув юртлари бўлимининг бошлиғи М.Алимова, республика электр-механика техникуми касаба уюшмаси қўмитаси раиси Н.Турсунбоев, Фарғона медицина институти ректори С.Искандаров, Қўқондаги таянч тиббий билим юрти қошидаги санаторий-профилакторияси бош шифокори Ж.Аҳроров, республика «Камолот» жамғармаси бошқаруви раисининг ўринбосари К.Юсупов ва бошқалар талаба ёшларнинг ўқиш ва яшаш шароитларидаги ютуқлар, камчилик ва муаммоларга атрофлича тўхталиб ўтдилар.

Мамлакатимиз мустақиллик йўлидан бормоқда. Бўлғусида давлатимизнинг янада гуллаб-яшнашида ҳозирги ёшларнинг ҳар томонлама камол топишлари муҳим аҳамиятга эга. Бунга Президент ва ҳукуматимиз алоҳида эътибор бериб келаётир. Ёшлар таълим-тарбияси, яшаш ва жисмонан бақувват бўлишлари учун зарур шарт-шароит яратишга ғамхўрлик қилмоқда. Бу борада қатор Фармону Қарорлар қабул қилингани фикримизнинг ёрқин далилидир. 1991 йили қабул қилинган Ўзбекистон Республикасида ёшлар билан ишлаш давлат сиёсати асослари ҳақидаги қонун ёшлар манфаатини ҳимоя қилиш тадбирлар мажмуини ҳаётга татбиқ қилиш учун ҳуқуқий асос бўлди. Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолининг энг кам таъминланган ва ёрдамга муҳтож тоифаси бўлмиш талабалар ҳамда ўқувчи ёшларнинг моддий-маънавий аҳволига алоҳида эътибор беришликни замон тақозо этмоқда. Албатта бу борада мамлакатимизда қатор ибратли ишлар амалга ошириб келинмоқда. Чунончи, биргина ўтган йили Президентимизнинг талабалар стипендиясини ошириш ҳақидаги иккита Фармони эълон қилинди. Ана шу Фармонга мувофиқ талабалар стипендиялари миқдори 1,65 фоизга оширилди. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш ва Молия вазирликлари медицина олийгоҳларига 53 миллион 179 минг сўмдан ошиқ пул маблағи ажратишди.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида 7 та олий ўқув юрти, 49 та махсус билим юртлари бўлиб, уларда 62 мингдан зиёд талаба таҳсил олаётир. Мазкур ўқув масканларида ва талабаларнинг ётоқхоналарида маъмурият ва касаба уюшма қўмиталари ҳамкорлиги туфайли «Маънавият ва маърифат» марказларини ташкил этишга алоҳида эътибор берилмоқда. Талабаларнинг дарс тайёрлашларига зарур шароитлар яратиляпти. Бундай ишларга иккала Тошкент Медицина олийгоҳида, Янгийўл тиббиёт коллежида, Андижон, Самарқанд, Хўжаобод, Асака, Охунбобоев номли тиббиёт билим юртлари ва бошқа бир қанча ўқув муассасаларида ижодий ёндошилган.

Пленумда сўзга чиққанлар бугунги кунда амалга оширилаётган чора-тадбирлар етарли эмаслиги, ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий муаммолари тўла бартараф этилмаганлигини қайд этдилар. Таҳлилларга қараганда кўпгина ётоқхоналарда энг оддий шарт-шароитлар ҳам яратилмаганлиги, санитария талаблари бузилганлиги аниқланди. Ётоқхоналар кўп йиллардан бери капитал таъмирланмаган, амалга оширилган жорий таъмирлаш ишлари ҳам хўжакўрсинга бажарилган. Чунончи, 1980 йили ишга туширилган Самарқанд медицина олийгоҳи ётоқхонасида ҳанузгача иссиқ сув йўқ. Кийим-кечакларни қуритиш, дазмоллаш ва қизлар учун гигиена хоналари мавжуд эмас. Тошкент фармацевтика институтида эса ётоқхона қурилиши чўзилиб кетган. Тўғри, Ўрта Осиё педиатрия олийгоҳида ҳам илгари шундай ачинарли аҳвол ҳукм сурарди. Танқиддан хулоса чиқарган маъмурият талабаларнинг касаба уюшма қўмитаси ва «Маънавият ва маърифат» маркази билан ҳамкорликда ишлашгани яхши самара бераётир. Олийгоҳ Юнусобод туман ҳокимияти хотин-қизлар қўмитаси ва «Камолот» жамғармаси томонидан уюштирилган «Ётоқхона-иккинчи уйим» кўрик-танловида биринчи ўринни эгаллади.

Талабаларнинг ҳаммаси ҳам хоналар билан тўлиқ таъминланган деб бўлмайди. Масалан, Самарқанд медицина олийгоҳидаги 2651 талабанинг 500 дан зиёди шахсий ҳам хонадонларда ижарада туришибди. Талабалар ётоқхонасига мўлжалланган бинолар бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда. Республика электр-механика техникумида ҳам аҳвол айнан юқоридагидек. Талабаларнинг овқатланиши учун яратилган шароитлар ҳамма илм масканларида талаб даражасида эмас. Самарқанд тиббиёт олийгоҳида талабалар овқатланадиган ошхона йўқ, буфетдаги овқатларнинг нархи юқоридир. Овқатлар баҳосининг баландлиги, идиш-товоқларнинг етишмаслиги, таклиф этилаётган овқатларнинг тури камлиги ва қаттиқ жиҳозларнинг йўқлиги кўпгина ўқув юртлари учун хосдир. Жойлардаги талабалар ва ўқувчи ёшлар учун энг оддий шароитлар ҳам яратилмаган, иссиқ овқат ташкил этилмаган, парҳез таомлар ҳақида эса гап бўлиши мумкин эмас. Вилоятлар касаба уюшма қўмиталари талабалар ўртасида касаллик даражаси юқорилигига қарамай, парҳез таомлар учун йўлланмалар бериш масаласини ҳал этишга етарли эътибор бермаётирлар. Бундай ҳолат Гулистон, «Дўстлик» билим юртлари ва Самарқанд олийгоҳида ҳам мавжуд. Тўғри, бу борада иккала Тошкент медицина олийгоҳи, республика электр-механика техникуми, Охунбобоев номли республика тиббиёт билим юрти, Боровский номли Тошкент тиббиёт билим юрти касаба уюшма фаолларининг ишлари самарали бўлаётир.

Пленумда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Пленумда Президент девони маслаҳатчиси М.Р.Раҳимов қатнашди.

Холхўжа МИРЗАЕВ

Сиз суратда кўриб турган Акмал Қаюмов устахонага шогирд бўлиб ишга кирганида ҳали 16 ёшга тўлмаган ўспирин эди. Қарийб ўттиз йилдирки, Акмалжон «Иккинчи ҳаёт» устахонасида хизмат қилиб келмоқда. Бу давр ичида қанчадан-қанча ёзув машинкаларига «иккинчи ҳаёт» бағишлади.

СУРАТДА: А. ҚАЮМОВ

Биздан сўрабсиз...

САВОЛЛАРГА ҲУҚУҚШУНОС ЗАБИХИЛЛО МУҲАММАДЖОНОВ ВА АБДУВОҲИД АҲМЕДОВ ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

— Вилоят ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг ходимлари имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкинми?

Носир Зокиров, Хоразм вилояти.

— Ўзбекистон Республикасининг Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисидаги Қонунининг 12-моддасида (к/Банди) белгиланганидек, ўқитувчилар ва бошқа маориф ходимлари — махсус иш стажи камида 25 йил бўлган тақдирда (3-сонли рўйхат, VII-қисм) умумий белгиланган ёшни 5 йилга қисқартирилган ҳолда имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар, яъни эркаклар 55 ёшга, аёллар эса 50 ёшга тўлганда пенсия тайинланади.

3-сонли рўйхатнинг VII қисмида вилоят ўқитувчилар малака ошириш институтларининг ходимлари кўзда тутилмаган.

***

— Ишдан бўшаганда ижтимоий ҳимоя қилиш кўзда тутилганми? Вақтинча ишсиз қолганларга нафақа пулининг миқдори қандай белгиланади?

Рустам Ҳабибов, Самарқанд шаҳри.

— Нафақа муддати ишдан бўшатилган шахслар учун тўлиқ 26 ҳафтада ва илгари ишламаганлар учун 16 тўлиқ ҳафтани ташкил қилади.

Агар ишлаб турган корхона касод бўлган ёки иш жойингиз қисқартирилган бўлса, ишлаган жойингиздан олиб турган иш ҳақингизнинг 50 фоиз миқдорида пул тўланади.

Ишдан бўшаганингизга бир йилдан ошган бўлса энг кам иш ҳақининг 100 фоизини оласиз.

***

— Турмуш ўртоғим меҳнат ногирони эди ва яқинда вафот этди. Ногироннинг беваси бўлганим учун менга имтиёзлар борми?

Пўлатой Мажидова, Қашқадарё вилояти.

— Меҳнат ногиронларининг бевалари учун, уларнинг алоҳида айрим хизматлари учун имтиёзлар қонунда кўзда тутилмаган.

***

— Ишловчи нафақадорларга нафақа қаердан тўланади?

Аббос Хўжаев, Фарғона вилояти.

— Ишловчи нафақадорларга нафақа улар ишлаётган корхона, ташкилот ва муассасаларда, яъни иш жойида тўланади. Ишламайдиган нафақадорларга эса яшаб келаётган туман ижтимоий бўлими орқали тўланади.

***

— Бизнинг корхонамиз тугатилган. Ижтимоий суғурта нафақалари қаердан тўланади?

Умид Ҳабибуллаев, Бухоро шаҳри.

— Агарда корхона, муассасалар, ташкилотлар тугатилган бўлса, касаллик варақалари, фарзанд туғилганлиги, ҳомиладорлик даври учун нафақалар Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон республикасининг ижтимоий суғурта фонди бўлимлари кўрсатмалари бўйича тугатилган корхонанинг ҳуқуқий ворислари ёки юқори ташкилотлари томонидан тўланади.

***

— Мен ногиронлик гуруҳим ўзгарганлиги учун тайинланган нафақамнинг миқдорини қайта ҳисоблатишим мумкинми? 3 гуруҳ ногиронлигидан 2-гуруҳга ўтганман.

Азизхон Каримжонов, Тошкент вилояти.

— Бунинг учун Ўзбекистон Республикасининг Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисидаги қонунининг 49-моддасига мувофиқ туман ижтимоий таъминот бўлимига мурожаат қилишингиз керак.

***

— Пенсионер вафот этганда дафн этиш учун нафақа тўланадими?

Холида Акбарова, Тошкент шаҳри.

— «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунининг 63-моддасига мувофиқ, пенсионер вафот этган тақдирда унинг оиласига ёки пенсионернинг дафн маросимини ўтказган фуқарога икки ойлик пенсия миқдорида дафн этиш нафақаси тўланади. Мазкур нафақа миқдори энг кам ойлик иш ҳақининг икки ҳиссасидан кам бўлмаслиги лозим.

Нафақани олиш учун пенсионер вафот этгандан кейин 6 ойлик муддат ичида тегишли туман ижтимоий таъминот бўлимига мурожаат қилиниши керак.

***

— Мен қарийб 24 йилдан бери почта хизматида ишлайман. Фақат, 1984—93-йилларда қурилиш соҳасида меҳнат қилдим. Шу сабабли менга кўп йил ишлаганлик учун ойлик иш ҳақига устама тўланмаяпти.

У. Ғафуров, Тошкент вилояти, Паркент тумани.

— Фикримизча, сизга кўп йиллик меҳнат фаолиятингиз учун устама ҳақ белгиланиши керак (орадаги узилишдан қатъий назар).

Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодексининг 153-моддасида қайд (этилишича, меҳнат ҳақи шакли ва тизимлари, мукофотлар, қўшимча тўловлар, устамалар ва ҳ. к. жамоа шартномаларида ёки бошқа локал хўжаликларда (масалан, Низомларда) ёки белгиланади. Ушбу масала бўйича корхонангиздаги касаба уюшма қўмитасига мурожаат қилишингизни маслаҳат берамиз.

***

— Мен уруш қатнашчиси сифатида Республика Президентининг 1994 йил 6 майдаги фармонига мувофиқ «Шуҳрат» медали билан мукофотланганман, бироқ уни 1996 йил июнда топширишди. Мукофот пули миқдори қай тартибда белгиланади?

Ф. Файзиев, Сирдарё вилояти, Ховост тумани.

— Ҳурматли Фузайлиддин ота, аслида сизга тўланиши лозим бўлган медал учун пул мукофоти сизни тақдирлаш хусусидаги Президент фармони чиққан пайтдаги энг кам иш ҳақининг 5 баробарига тенг бўлади. Мукофот пулини ўз вақтида берилмагани учун уни индексациялаш ҳақида туман мудофаа ишлар бўлимига мурожаат қилинг.

***

— Кўп йиллардан бери жамоа хўжалигида тракторчилик қиламан. Менга бириктирилган тракторни хусусий мулк қилиб сотиб олишим мумкинми?

Иброҳим Қаранов . Сурхондарё вилояти, Шўрчи тумани Алихон Сафаров жамоа хўжалиги.

— Жамоа хўжалигига тегишли бўлган мол-мулк (шу жумладан, бинолар, транспорт воситалари ва ҳ. к.) жамоа хўжалиги аъзоларининг умумий мулки ҳисобланиб, улар умумий йиғилиши (ёки бошқаруви) қарорига биноан хусусийлаштириши (сотилиши) мумкин.

Сиз тракторни сотиб олиш ҳақидаги аризангиз билан жамоа бошқарувига мурожаат қилинг.

(Асос: «Кооперация тўғрисида»ги қонуннинг 4—7-моддалари).

***

— 1-гуруҳ ногирони (оёқ-қўллари шол) бўлган 61 ёшли отамга қараб турганлигим учун менга нафақа тўланадими?

Мен 1984 йилдан бери бошқа жойда ишламайман. Қарамоғимда 4 нафар фарзандим бор. Юқоридаги масала туман ижтимоий таъминот бўлимида ҳал бўлмагач, сизларга мурожаат қилишга мажбур бўлдим.

Салим Қораев , Қашқадарё вилояти, Чироқчи тумани.

— «Сизга ушбуни маълум қиламанки, амалдаги пенсия қонунчилигига биноан, (28-модданинг Д) банди) 1 гуруҳ ногиронлари учун уларнинг пенсияга энг кам ойлик иш ҳақининг 75% миқдорида устама ҳақ қўшиб тўланиши белгиланган.

Бундан ташқари, 1 гуруҳ ногиронига қараб турган вақтингиз сиз учун иш стажи ҳисобланади.

***

— Мен 1949 йилда туғилганман ва 24 йиллик иш стажига эгаман. Касалликка чалиниб, соғлиғим ёмонлашмоқда.

Пенсияга чиқишим учун қандай ҳужжатлар талаб қилинади?

Б. Раҳимов, Хоразм вилояти, Шовот тумани.

— Амалдаги пенсия қонунининг 15, 17 ва 43-моддаларига мувофиқ, сиз умумий касаллик туфайли ногиронлик пенсиясига чиқишингиз учун ўзингиз ишлаб турган жамоа хўжалиги бошқаруви орқали ариза, тақдимнома, иш стажини тасдиқловчи ҳужжат (меҳнат дафтарчаси), соғлиғингиз хусусидаги тиббий меҳнат эксперт комиссияси маълумотномаларини туман ижтимоий таъминот бўлимига тақдим этишингиз керак бўлади.

***

— Меҳнат низоларини кўришни сўраб, судга мурожаат қилиш ҳуқуқи кимларга берилган?

Н. Ахмедова, Тошкент шаҳри.

— Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 250-моддасида якка меҳнат низоларини кўриб чиқувчи органлар жумласига меҳнат низолари бўйича комиссиялар ва туман (шаҳар) судлари кириши белгиланган. Ҳозирги пайтда, Кодекснинг 268-моддасига биноан судларга ходимдан ташқари, меҳнат низосини кўриш ҳақидаги ариза билан қуйидагилар ҳам мурожаат қилиш ҳуқуқига эгадирлар:

— Касаба уюшмаси ёки ходимларининг бошқа вакиллик ташкилоти;

— меҳнатнинг ҳуқуқ бўйича назоратчиси;

— иш берувчи;

— прокурор.

«МАКТАБ ОЙЛАРИ»

Пешку туманида май ва июнь ойлари «Мактаб ойлари» деб эълон қилиниши яхши самара берди. Бу кўпгина мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ишларини жонлантириб юборди. 15-ўрта мактаб оталиқ ташкилот—хўжаликлараро ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш корхонаси (раҳбари Дониёр Орипов) ёрдамида 21 та синф хонасини ўқув йилига тахт қилиб қўйди. Бу ишда ота-оналар ва мактаб ўқитувчилари жонбозлик кўрсатишди. Тумандаги 20,32 ва 36-мактабларда ҳам таъмирлаш ишлари қизғин бораяпти.

Собиржон ҚОДИРОВ.

ХАЙРЛИ ЮМУШ

Зиёдулла Асраев кўп йиллардан бери Хатирчи туманидаги 156-автокорхонада моторчи вазифасида ишлаб келаётир. Моторчи ҳалол ва фидокорона меҳнати билан эл оғзига тушган. У туман ва вилоят халқ суди маслаҳатчиси. Етти фарзанднинг меҳрибон отаси ҳамдир. Кўпгина ёшлар устози бўлган З. Асраев халқ хизматидай хайрли юмуш йўқлигини жуда яхши англаган ҳолда меҳнат қилмоқда.

Н. ДЎСТМАТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Узбекистон Республикаси Марказий банки 1997 йил 8 июлидан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	47,55
1 Австрия шиллинги	5,17
1 Англия фунт стерлинги	107,36
10 Бельгия франки	17,62
1 Голландия гульдени	32,31
10 Греция драхмаси	2,31
1 Дания кронаси	9,55
1 БАА дирхами	17,32
1 АҚШ доллари	63,59
1 Миср фунти	18,78
1 Ирландия фунти	96,66
1 Исландия кронаси	0,91
10 Испания песети	4,31
100 Италия лираси	3,74
1 Канада доллари	46,21
1 Хитой юани	7,67
1 Қувайт динори	210,35
100 Ливан фунти	4,14
1 Малайзия ринггити	25,19
1 Германия маркаси	36,35
1 Норвегия кронаси	8,74
1 Польша злотийси	19,28
10 Португалия эскудоси	3,61
1 Сингапуо доллари	44,34
1000 Туркия лираси	0,42
1 Финляндия маркаси	12,22
1 Франция франки	10,79
1 Швеция кронаси	8,26
1 Швейцария франки	43,47
1 ЭКЮ	71,32
10 Жанубий Корея вони	0,72
10 Япония иенаси	5,65
1000 Россия рубли	11,00
1 Украина гривнаси	34,24
1000 Беларусь рубли	2,36
1 Эстония кронаси	5,02
1 Латвия лати	110,78
1 Литва лити	15,90
1 Қозоғистон тенгеси	0,84
1 Қирғизистон соми	3,68

*** Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

ДОРИ-ДАРМОН КОРХОНАСИ

Тошкент вилоятининг Қибрай туманидаги «Геофизика» қўрғонида «Тошфарм-Американ интернейшнл» Ўзбек — Америка қўшма корхонасининг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Бу корхона томирлар ичига юбориладиган воситалар ишлаб чиқаради.

КЎРИК ЯКУНЛАНДИ

Хоразмда «Ўзбекистон қўшиқ байрами» вилоят кўрик-танловини ўтказиш катта тантанага айланиб кетди. Кўрик-танловда ватанимизни, унинг истиқболи ва истиқлолини мадҳ этган қўшиқлар янгради. Хор ижроси бўйича Хива тумани 12-болалар мусиқа мактаби хор жамоаси, Академик ижроси бўйича М. Харратов номидаги мусиқа билим юрти ўқитувчиси Р. Аҳмедов, вокал эстрада ижроси бўйича Хонқа туманидаги «Дилором» ашула ва рақс дастаси хонандаси Б. Раҳмонов ғолиб деб топилдилар.

Ғолиблар тақдирландилар ва кўрик-танловнинг республика босқичига йўлланма олдилар.

**Н. ЖУМАНИЁЗОВ,
Хоразм вилояти бўйича мухбир.**

Машриқзамин дарғалари

АЛ — ФАРҒОНИЙ МАЪРИФАТИ

Кўҳна Фарғона жаннатмакон Ўзбекистоннинг энг гўзал водийларидан бири бўлиб, ўзининг табиати, иқлими, географик ўрни ва аҳолиси билан ажралиб туради. Ери ҳосилдор ва аҳолиси меҳнаткаш бу ўлка асрлар давомида ажойиб олимлари ва шоирлари, хаттотлари, меъморлари, мусиқашунослари ҳамда ҳунармандлари билан эътиборга тушиб келган.

— Ўрта асрларда бу жаннатмакон диёрдан машҳур олим ал-Фарғоний етишиб чиқди. Олимнинг тўлиқ номи — Абул Аббос Аҳмад ибн Муҳаммад ибн Носир ал-Фарғонийдир.

У IX аср бошларида туғилиб, 860-870-йиллар орасида вафот этган бўлса керак. Ўз она юрти Фарғонадан қачон ва неча ёшда бош олиб кетгани ҳам фанга маълум эмас. Айрим тадқиқотчиларнинг фикрича, IX асрдан бошлаб, яъни араблар истилосидан сўнг водийнинг сиёсий ва маданий маркази бўлган Ахсикентда туғилган дейиш мумкин. (Ҳозирги Наманган вилоятининг Тўрақўрғон тумани ҳудудида). Маълумки, ўрта асрлардаги мусулмон анъаналарига кўра, мамлакатнинг пойтахти ёки бош шаҳри мамлакат номи билан ҳам айтилган. Шунга кўра, «Фарғона» водийсининг бош шаҳри Ахсикат ҳам Фарғона деб аталган.

Бинобарин, Туркиялик сайёҳ ва олим Ёқут Ҳаммавий ўзининг «Шаҳарларни тасвирловчи китоб» («Муъжал ул булдон») асарида ёзишича, «Фарғона кенг ер, унга қарашли шаҳар ва қишлоқлар ҳам катта, унинг шаҳри Ахсикентдир. Шаҳарга олимлар, фозиллар, илм-фаннинг порлоқ юлдузлари, қўли гул ажойиб бинокорлар, хуллас, 70 хил ҳунарнинг соҳибкор кишилари тўпланган», — деб бежиз ёзмаган. Ана шу олимлардан бири риёзиёт, астрономия ва жуғрофия илмининг ажойиб намоёндаси шубҳасиз, ал Фарғонийдир.

Баъзи тарихнавис олимларнинг фикрича, 819 йилда Фарғоний ўз она юртини тарк этиб, Илмий ишларини давом эттириш мақсадида ўша даврда илм-фан марказига айланган Боғдодга йўл олди. Фарғоний 841 йилдан Боғдод расадхоналарида ишлай бошлади. Бу вақтда Фарғоний бошлиқ олимлар ҳайъати ернинг думалоқлигини ва меридиани (доираси) ҳақидаги қарашларни илмий асосда исботлаб берадилар. Бу қарашлар ҳанузгача ўз илмий қийматини йўқотмай келяпти. Ана шу фикрлар «ал-Маъмуннинг текширилган жадваллари» асарида баён этилган.

Фарғоний геодезияга доир китоблар, жумладан, «Ал-Комил фил Устурлоб» (Устурлоб тўғрисида мукаммал маълумот) ва «Фи саноат ул-Устурлоб» (Устурлоб санъати тўғрисида») ва «Етти иқлим» ҳамда астрономияга доир каттагина «Жавоми илм ан нужум вал ҳаракат ас-Самовия» деган китобларини ёзган. Бу китобда осмон ва юлдузлар тўғрисида, уларнинг ҳаракати ва туркумлари тўғрисида умумий маълумотлар берилган. Улар ўрта аср Европасида машҳур бўлиб, узоқ вақт ўқув юртларида қўлланма вазифасини бажарган. Бу асар Улуғбек томонидан ҳам мутолаа қилиниб, юксак баҳоланган.

Бу асарни XII асрдаёқ кремоналик Герардо лотин тилига таржима қилиб, бутун Европага ёйди. XIII асрда Европанинг бошқа тилларига ҳам таржима қилинди. Қарийб XV асргача бу асар асосий астрономия дарслик китоби сифатида фойдаланилди. 1669 йилда эса голланд арабшуноси ва математиги Яков Голиус Амстердамда китобнинг арабча ҳам лотинчасини ёнма-ён нашр этиб яна ал-Фарғоний (европача Альфралганус) номини машҳур этди. Ҳатто, итальян адиби Дантенинг «Илоҳий комедия»сида ҳам улуғ Альфралганус номи тилга олинган. 1464 йилда Падуя шаҳрида Фарғоний тўғрисида маърузалар ҳам ўқилган. Умуман, Альгоритми (номи Ал-Хоразмий) Альфралганус (ал-Фарғоний) шарқ мамлакатларидан кўра Ғарбда — Европа мамлакатларида кўпроқ машҳур бўлиб қолган эди, деган фикрлар ҳам бор.

Фарғонийнинг астрономик асарида географияга доир қисмлар анчагина. Уларда иқлимлар ва мамлакатларнинг жойлашиши тасвирланган. Агар олимнинг геодезия, картография ва ер юзи географияси соҳасидаги асарларини жам қилсак, яхлит бир географик оқим кўринади. Шунинг учун ҳам, академик И. Ю. Крачковский Фарғонийни «Ўртаосиёлик астроном ва географ» деб атади.

Ал-Фарғоний Птоломейнинг астрономик асари «Алмажисти»га изоҳлар ва иловалар ёзгани, ўз асарида Ислом календарининг тузилишини таърифлагани, қуёш соатини ясаш усулини баён этгани ҳам маълум.

Фарғонийнинг хизматларидан яна шуларни айтиш керак: 861 йилда у ал Мутаваккилнинг буйруғи билан Нил дарёсидаги сув сатҳини ўлчовчи асбоб тузатиш ва ўрнатиш учун Фустот (ҳозирги Қоҳира) шаҳрига борган.

Шарқшунос олим Ашраф Аҳмедов ал-Фарғонийни 861 йилда Мисрга бориш сабабларини шундай таърифлайди: «Маълумки, ал-Маъмун Марвдан Боғдодга олимлар билан бир қаторда ўзининг шахсий навкарлари бўлган турк аскарларини ҳам олиб келади. Ана шу турк аскарлари орасидан йирик лашкарбошилар тайинланади, улардан бири асли Бухоролик бўлган Тўлунбек эди. Тўлун Сурия, Фаластин ва Мисрнинг ҳарбий амири этиб тайинланади. Унинг ўғли Аҳмад ўзини Сурия ва Мисрнинг мустақил амири деб эълон қилади ва тўлунийлар сулоласига асос солади. Ал-Фарғоний ҳам Тўлун каби Мовароуннаҳрлик бўлгани учун худди ал-Хоразмий ал-Маъмуннинг маслаҳатчиси бўлганидек, эҳтимол, Тўлуннинг маслаҳатчиси бўлган. Бу ҳолда ал-Фарғонийнинг Мисрда пайдо бўлиши таажжуб туғдирмайди.

Шарқшунос олим Ашраф Аҳмедов ал-Фарғонийнинг ижоди ҳақида гап юритиб, агар ал-Маъмун билан бирга Марвдан келган олимларга тенгқур десак, у ҳолда 819 йиллар атрофида ал-Фарғоний қарийб 30 ёшларга тўлади. Демак, у тахминан 790 йили туғилган, дейиш мумкин. 861 йилдан кейин Фарғоний номи манбаларда эслатилмайди. Бу эса у мазкур йилдан бир оз ўтиб, 865 йилга яқин вафот этган, деган тахминга олиб келади. Демак, ал-Фарғоний қарийб 73 йил умр кўрган.

Ал-Фарғонийнинг номи шарқда машҳур бўлган. Шарқ олимларидан ибн ал-Надим (X аср), ибн ал-Ҳифтий (XII аср), Абул Фараз (XIV аср) ва Ҳожи Халифа (XVII аср) ўз асарларида ал-Фарғонийнинг номи ва асарларини ҳурмат билан эслатиб ўтдилар.

Деламбер, Броккельман, Зутер каби европа олимлари ҳамда Крачковский, Юсуневич, Розенфельд каби рус олимлари ал-Фарғоний ижодига юксак баҳо бердилар. Ҳозирда ал-Фарғонийнинг китоблари, қўлёзмалари дунёнинг кўплаб машҳур кутубхоналарида сақланмоқда. Масалан, Берлин, Лондон, Машҳад, Париж, Теҳрон, Ҳиндистон, Қоҳирададир.

Ал-Фарғоний асарлари ва илмий хизматлари жаҳон илму-фани дурнонасига битмас-туганмас хазина бўлиб қўшилган. Унинг асарлари фанимиз тараққиётини ўрганишда муҳим манба бўлиб ҳисобланади.

**Эркинжон МИРЗААЛИЕВ,
НамДУ доценти, тарих фанлари номзоди.**

Тарихимизнинг мангу обидаларидан бири.
Н. АЛМУРОДОВ фотолавҳаси

Бухоро вилояти Қизилтепа туманида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилган. «Зилола» корхонаси эса ана шундай илғор жамоалардандир.
Суратда: Жамоа корхонасининг «Дилором» цехини тикувчиси Нилуфар Салимова.

Шарқ тароналари янграйди

Мамлакатимизда миллий қадриятларимизни, урф—одатларимизни тиклаш, тарихи минг йилларга бориб тақалувчи нафис мусиқа санъатимизнинг ноёб намуналаридан тингловчиларни кенгроқ баҳраманд этиш, уларни келгуси авлодларга етказиш борасида бетимсол ишлар амалга оширилмоқда. Ҳар бир халқ аввало ўзининг миллий санъатини (мусиқада ҳам, қўшиқчиликда ҳам, амалий, миниатюра, тасвирий санъат соҳаси ва ҳунармандчиликда ҳам) асраб—авайлаши, ривожлантириши, бойитиши лозим. Дунё миқёсида ўзлигини намоён этишда бунинг аҳамияти бекиёсдир. Бунга қўшимча тарзда бошқа халқлар санъатини ўрганиш, нур устига нурдир. Шу боис мустақиллигимизнинг дастлабки йиллариданоқ барча соҳада бўлгани каби санъат борасида ҳам ўзлигимизни тиклашга, миллий санъатимизни жаҳон узра кўз—кўз этишга алоҳида эътибор бериб келинмоқда.

Бу табиийки, маънавият, маърифат билан, маданият билан узвий боғлиқ. Шунинг учун ҳам юртбошимиз бу масалалар тараққиёти учун хизмат қиладиган, соҳа мутасаддилари учун дастуриламал бўладиган бир неча фармон ва қарорларга имзо чекдилар. Буларнинг ҳаммаси тарихий ҳужжатлар бўлиб, уларда маданий ҳаётимизнинг, маънавий фаолиятимизнинг муайян соҳасини ривожлантиришнинг йўл—йўриқлари аниқ белгилаб берилгандир.

Шулардан бири Узбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Шарқ тароналари» Халқаро мусиқа фестивалини ўтказиш тўғрисида» ги Қарори мамлакатимизда миллий қадриятларимизни, урф—одатларимизни тиклаш, мусиқа санъатимизнинг ноёб намуналарини кенг тарғиб қилишда дастуриламал бўлмоқда. Қолаверса, бошқа халқлар санъатини ўрганиш қаторида, ўзбек миллий санъатининг жаҳон узра намоён этилишига алоҳида аҳамият берилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивали ҳар икки йилда бир марта Самарқанд шаҳрида, биринчиси эса шу йилнинг 25 августидан 2 сентябригача ўтказилиши ҳам фикримизнинг далилидир. Фестивал учун Самарқанд шаҳрининг белгиланишининг сабаби бу шаҳар ер юзининг сайқали деб ном олган. У ердаги осори—атиқлар неча—неча асрлардан бери дунё халқларининг диққатини жалб этиб келмоқда. Шунинг учун ҳам Самарқандни Шарқ тимсолларидан бири дейиш мумкин, деган эди Президентмиз. Айниқса мустақилликка эришганимиздан бери Самарқанд шаҳрини қайта таъмирлаш ишлари авж олган. Хусусан, Мирзо Улуғбек ва унинг бобоси Амир Темур ҳазратлари юбилейлари муносабатлари билан шаҳарда бажарилган бунёдкорлик, ободончилик ишллари ҳайратланарлидир. Қолаверса, мазкур фестивални ўтказиш ташаббускорлари ва муассисларидан бири Самарқанд вилояти ҳокимлигидир. Шунинг учун ҳам Самарқанд шаҳрида «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалига тайёргарлик ишлари ҳозирда авж олган паллада. Шаҳар жамоли кундан—кун кўркамлашиб, ободонлашиб, йўл—йўлакчалар чирой очмоқда. Жумладан, Регистон майдонида, Яшил театрида, театр мадонларида, Нодирабегим мадрсасида, истироҳат боғларида йирик томоша саҳналари қайта таъмирланмоқда, янгилари қад кўтармоқда. Бастакорлар, мусиқачилар шу кунларда миллий асарлар устида ишламоқдалар. Айниқса, Булунғур туманидаги «Ёшлик», Ургут туманидаги «Беш қарсак», Каттақўрғон туманидаги «Зарафшон», Пахтачи туманидаги «Оқ олтин» каби ашула—рақс даста жамоалари ушбу анжуман учун катта тайёргарлик кўрмоқдалар. «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалини ўтказиш учун Самарқанд шаҳрида Самарқандга хос бўлган миллий саҳна либосини яратиш борасида кўрик—танлов эълон қилинган. Ушбу кўрик—танлов якунланиш арафасида. Самарқанд вилоят, шаҳар, туман ҳокимликлари фестивални аъло даражада ўтказилиши учун бор имкониятларни ишга солмоқдалар. Фестивал иштирокчилари ва меҳмонлари анжуман кунлари Самарқандда амалга оширилган ишлар мисолида истиқлол халқимизга нималар берганидан огоҳ бўладилар.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, мазкур фестивал ЮНЕСКОнинг халқаро маданият тадбирлари режасига киритилган. Фестивалга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан алоқадор барча вазирлик, қўмита, уюшма, ташкилот ва муассасалар ўз вазифаларини сидқидилдан бажаришга киришганлар. Фестивалнинг бош дирекцияси тузилмаси тасдиқланди. Узбекистон халқ артисти, истеъдодли режиссёр Баҳодир Йўлдошев раҳбарлигида саҳналаштирувчи ижодий гуруҳ ҳам ўз ишини бошлаганлар. Фестивал халқаро тоифада бўлгани учун ҳайъат аъзолари ҳам турли мамлакат вакилларидан иборат. Ҳайъатга япониялик таниқли мусиқашунос, Токио университети профессори, дунёдаги, айниқса, Шарқ мамлакатларидаги анжуманларда фаол иштирок этган, Шарқ мусиқий маданияти, хусусан, туркий халқлар санъатининг тарғиботчиси ХАРУМА КАШИБА хоним раислик қилади. Аъзолари таркибида ҳамюртларимиз билан бирга Америка Қўшма Штатлари, Германия, Жанубий Корея, Миср, Малайзия, Туркия, Франция, Хитой, Ҳиндистон мамлакатларидан мусиқашунослар, машҳур санъат арбоблари бўлади. Қирқдан ортиқ мамкалатдан ижрочилар, санъатшунослар, жамоат арбоблари иштирок этиши кутилмоқда.

Фестивал ғолиблари учун мукофотлар таъсис этилган. Гран При—Бош совринн учун ўн минг АҚШ доллари миқдорида пул мукофоти белгиланган.

Ҳар бири 5000 АҚШ доллари миқдоридаги иккита биринчи, ҳар бири 3500 АҚШ доллари миқдоридаги иккита иккинчи, ҳар бири 2000 АҚШ доллари миқдоридаги учта учинчи мукофот таъсис этилган.

Садбархон ЖЎРАЕВА

Халқаро шарҳ

НАТО ЭШИКЛАРИНИ КИМГА ОЧАДИ?

Бугун Испания пойтахти Мадридда Шимолий Атлантика иттифоқи таркибига кирувчи давлатлар бошлиқлари ва ҳукуматлар раҳбарларининг саммити (олий даражадаги учрашуви) бошланади. Унда Ташкилотнинг фаолиятига тааллуқли бошқа долзарб масалалар билан бир қаторда НАТО сафларига янги аъзоларни қабул қилиш масаласи ҳам кўриб чиқилади. Газетамиз саҳифаларида олдинроқ ёзганимиздек, собиқ СССР парчаланиб, жаҳон социалистик тизими ҳамда унинг ҳарбий таянчи бўлмиш Варшава Шартномаси ташкилоти тарқалиб кетгандан сўнг пайдо бўлган ушбу масала катта ва мураккаб муаммога айланди.

Бир томондан, мазкур Иттифоққа киришга интилаётган мамлакатларнинг хоҳиш-истаги бўлгани билан, уларнинг ҳарбий-техникавий ва бошқа муҳим жиҳатлардан бунга тайёр эмасликлари аён бўлса, иккинчи томондан, НАТОга ҳеч қачон хайрихоҳлик билан қарамаган Россиянинг қаттиқ қаршилигига дуч келинди. Бунинг боиси шуки, собиқ шўро империясига ярим асрлик қарамликдан қутилган Марказий ва Шарқий Европа давлатлари ҳозир ҳам кучли армия ва ядровий қурол-яроқларга эга, турли можаролар келиб чиқиши учун замин етарли (Чечениcтон уруши бунга мисол) бўлган Россиядан, тўғрироғи ундаги сиёсий воқеаларнинг ривожи, олдинги тартибларнинг қайта тикланишидан чўчиб, Шимолий Атлантика иттифоқидан паноҳ изласалар, Москва, аксинча, унинг янги аъзоларни қабул қилиш натижасида, ўз чегараларига яқинлашувини ёқтирмайди. Россия раҳбарияти назарида Ғарб янги давлатларни НАТОга қабул қилиб, уни яккалаб қўймоқчи, қитъани янги чегараларда иккига бўлиб ташламоқчи. Маълумки, Борис Ельцин ҳукумати НАТОнинг Шарққа томон кенгайишига йўл қўймаслик мақсадида АҚШ ва Европа давлатлари раҳбариятига сиёсий тазйиқ кўрсатишга уриниб кўрди (чунончи, «совуқ уруш» тикланиши мумкин, деб жар солди), жавоб чоралар кўрилиши билан қўрқитди (Беларусь билан иттифоқ тўғрисидаги битим имзоланишининг тезлашуви шундан далолат беради), дипломатия воситаларини ишга солди (АҚШ, Германия, Франция, Польша, Европа Иттифоқи ва НАТО раҳбарлари билан кетма-кет учрашув ва мулоқотлар), бўлмади. Чунки,Ғарб Шимолий Атлантика иттифоқи демократия ва халқлар озодлигини ҳимоя қилиш учун тузилганлиги ва у ўзининг ушбу асосий қоидасидан чекинмаслигини намойиш қилди. Марказий ва Шарқий Европа ҳамда Болтиқбўйи давлатлари ҳам НАТОга кириш ёки кирмаслик уларнинг ички иши эканлигини таъкидлаб, унга аралашишга йўл қўймасликларини билдирдилар.

Бироқ, шундай бўлса-да, Америка ва Ғарбий Европа давлатлари раҳбарлари Россиянинг қитъадагина эмас, балки бутун дунёдаги ўрнини, унинг халқаро жараёнлардан четлашувининг оқибатлари яхши бўлмаслигини ҳисобга олиб, НАТОга янги аъзолар соф ният билан қабул қилинаётганлигига, унинг ҳеч кимга қарши қаратилмаганига Москвани ишонтиришга куч ва имкониятларини ишга солдилар, уни ҳамкорлик қилишга даъват этдилар. Жорий йилнинг 27 майида Парижда имзоланган НАТО — Россия асосий акти шундай сиёсатнинг маҳсули. Унга кўра, Россия ҳукуматининг айрим талаблари (Ташкилотга қабул қилинаётган янги мамлакатлар ҳудудида ядровий қурол-яроғларни жойлаштирмаслик ва бошқалар) инобатга олинган бўлса-да, бош масала — Иттифоққа янги аъзоларни қабул қилиш — ўзгармай қолди.

Аммо, АҚШнинг ўзида ҳам НАТОни кенгайтиришга қарши овозлар эшитилмоқда. Масалан, 25 июнь куни мамлакатнинг 40 дан зиёд машҳур давлат ва жамоат арбоблари — собиқ мудофаа вазири Роберт Макнамара, марказий разведка бошқармаси директори Стэнфильд Тэрнер, АҚШнинг Россиядаги элчилари Пол Нитц ва Жек Метлок, сенаторлар Сэм Нанн, Гордон Хемфри, қурол-яроғлар устидан назорат қилиш юзасидан экспертлар Спаржен Кини, Сьюзенн Эйзенхауэр ва бошқалар президент Билл Клинтонга очиқ хат билан мурожаат этиб, уни Шимолий Анталнтика иттифоқи ташкилоти таркибига янги аъзолар қабул қилиш жараёнини тўхтатишга чақирдилар. Оқ уй маъмуриятининг жавоби бизга номаълум. Ҳар ҳолда, қабул қилинажак ҳужжатни АҚШ конгрессида ратификация қилиш пайтида муаммолар пайдо бўлиши мумкин. Лекин, нима бўлгандаям Вашингтон ўз йўлидан қайтмаса керак, деб ўйлаймиз.

Маълумки, Марказий ва Шарқий Европа мамлакатларидан ташқари қатор бошқа давлатлар (улар орасида Албания ва Молдова ҳам бор) НАТОга интилмоқдалар. Лекин, Иттифоқ аъзолари орасида кимни ва қачон қабул қилиш тўғрисида якдиллик йўқ. Жумладан, Франция Руминияни, Италия Словенияни НАТО таркибида кўрмоқчи. Вашингтоннинг фикрича, НАТОга дастлабки номзодлар — Чехия, Польша ва Венгрия. Бошқа илтимослар кейин (албатта, бирданига эмас) кўрилади. Мадрид саммити Прага, Варшава ва Будапештга ҳозирча таклиф юборади, холос. Уларни қабул қилишнинг ўзи 1999 йилда бўлиб ўтади, чунки ўшангача тегишли ҳужжатларни тайёрлаш, тақдим этиш ва расмийлаштириш лозим.

НАТОнинг кенгайишига ҳозир ҳам қарши бўлган Россия Президенти ушбу нуфузли учрашувга қатнашишдан бош тортди. Чунки, унинг тадбирда иштирокини Москванинг мазкур масала бўйича сиёсатининг ўзгариши, деб тушунилиши мумкин. Лекин, НАТО билан Россия ўртасида махсус битим борлиги инобатга олиниб, Мадридга ҳукумат делегациясини юборишга қарор қилинди.

Шундай қилиб, сайёрамиздаги энг йирик ҳарбий-сиёсий ташкилот ўзининг эшикларини янги аъзоларга очмоқда.

Яхшиликка бўлсин!

***Собир ҚУРБОНОВ,
сиёсий шарҳловчи.***

НОДИРБЕК — СТАМБУЛ ОЛИМПИАДАСИ ҒОЛИБИ

Наманганга олис Туркиянинг Стамбул шаҳридан хушхабар келди. Узбек-турк лицейининг ўқувчиси Нодирбек Ҳусаинов ушбу шаҳарда ўтказилган олимпиадада биринчи ўринни эгаллаб, Узбекистонимиз довруғини оламга яна бир марта танитди. Гап шундаки, бу ерда «Экология ва табиатни муҳофаза қилиш» шиори остида ташкил этилган олимпиадага жаҳоннинг 24 мамлакатидан 85 ўқувчи ташриф буюрган эди. Нодирбек томонидан ясалиб халқаро беллашув ҳайъати ихтиёрига ҳавола этилган сув ҳамда атроф-муҳит ҳолатини аниқловчи ускунага мутахассислар юқори баҳо бердилар. Шунингдек, шу соҳа бўйича Хитой, Таиланд, Туркия, Россия, Украина, Словакия, Литва, Латвия, Грузия сингари мамлакатлар ёшлари ўртасидаги савол-жавобида барча тенгдошларини ортда қолдирди. Олимпиаданинг олтин медали ва махсус сертификат билан тақдирланди.

**О.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.**

Хатлар — ҳаёт ойнаси

ГАЗЕТХОН МИННАТДОРЧИЛИГИ

ЯХШИЛАР БОР БЎЛСИН!

Тобим қочиб қолганди. Ёруғ дунё кўзимга ҳам кўринмай кетганди.Шукур, атрофимда яхшилар — шифокорлар бор. Улар дардимга даво топишди. Уларнинг ширин сўзлари, вақтида қилган муолажалари туфайли дарддан фориғ бўлдим.

Фурсатдан фойдаланиб, газета орқали Тошкент гўшт комбинатига қарашли шифохона жамоасига айниқса, бўлим бошлиғи Ниғмат Ҳакимовга, ҳамширалар Комила Исмоилова, Хадича Қутилова, Марғуба Отақўзиева, Барно Раҳматхўжаевага миннатдорчилик билдираман. Азиз шифокорлар, қўлингиз ҳеч дард кўрмасин!

Адиба МИРУСМОНОВА,
Зангиота тумани.

* * *

Кўп йиллардан бери ўқитувчилик қиламан. Дам олишга менга йўлланма берадиган бўлишди. Афсуски, йўлланмага пул етмай қолди. Аниқроғи, туман халқ таълими бўлими маошимни вақтида бера олмади. Нима қилишни билолмай, гарангсиб қолдим. Дунёда яхшилар кўп деб руҳимни туширмадим. Ҳамза номли агроуюшма бошқаруви раиси, Олий Мажлис депутати Эргаш Отамуродов жонимга оро кирди. Йўлланма куйиб кетмасин деб, рафиқам ва болаларимга тегишли пулни олдириб берди.

Тошкентдаги «Ботаника сиҳатгоҳи» жамоасидан ҳам кўп хурсанд бўлдим. Бош шифокор Э. Маъдиев бошлиқ сиҳатгоҳда яхши дам олдим.

Таътил пайтида кўнгилдагидек дам олишимга, саломатлигимни яхшилашга ҳисса қўшганларга ташаккур изҳор этаман.

Азизмурод ЎРОЛОВ,
Ургут тумани.

...ТАКЛИФИ

МИЛЛИЙ КИЙИМ КЕРАК

Ёшлигимдан спортга қизиқаман. Шу боисдан ҳам Фарғонадаги жисмоний тарбия университетига кириб ўқидим. Ҳозир юқори синф ўқувчиларига жисмоний тарбиядан дарс бераяпман.

Ҳа, республикамиз мустақиллик йўлидан бораяпти. Лекин бир нарса — қизларимизнинг ўз миллий кийимларига қачон эга бўлишлари мени ўйлантириб келади. Айниқса, теннис ўйинида киядиган кийимлари йўқлиги ажаблантиради. Бор-ку, деб эътироз билдиришингиз мумкин. Ҳа, бор. Лекин бу кийимлар миллийми? Афсуски, мавжуд кийимлар халқимиз урф-одатига сира тўғри келмайди. Мутасаддилар ўзбек хотин-қизларига мос, чиройли, бежирим спорт кийимлари ишлаб чиқаришга эътибор берсалар яхши бўларди.

Нодира ШОДИЕВА,
«Ўзбекистон» туманидаги 11-ўрта мактаб ўқитувчиси.

...МУНОСАБАТИ

ОЁҚ ОСТИДАГИ БОЙЛИК

Халқимизни тўйу маъракаси кўп. Бунинг учун тангрига шукроналар айтаман. Маълумки, бу маросимлар гўштсиз ўтмайди. Илгари тери ва жун қабул қилиб олиш идоралари бўларди. Масалан, Ангрен шаҳри, Оҳангарон тумани ва Облиқ мавзесида жун-тери қабул қилиш пункти ишларди.

Ҳозир ана шу пунктлар ишламаяпти. Аҳоли бўлса, тери-жунни қаерга топширишни билолмай боши гаранг. Оёқ остидаги бойлик — жун-тери қайта ишлаш корхоналарига топшириш йўлга қўйилса, ҳам давлат, ҳам аҳоли фойда кўрган бўларди.

К. МУСУРМОНОВ,
Оҳангарон тумани.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

АВВАЛ ЎЗИНГГА БОҚ...

«Ассалом Ўзбекистон» телекўрсатувини кўриб турганимизда, шарҳловчи йигит, Францияда балоғат ёшига етмаган ўсмирлар орасида чекиш авжига чиқиб кетганини гапирди ва тасвир орқали чекувчилар бир неча бор кўрсатилди.

Биз бу тасвирларни кўриб, беихтиёр кулиб юбордик. «Аввал ўзингга боқ, сўнгра ноғора қоқ», — дедим. Наҳотки шарҳловчи, ўзи гапириб турган Ўзбекистон ойнаи жаҳонида эртадан кечгача сигарета реклама қилинаётганидан беҳабар бўлса? Ажабланарли томони шуки, ўз юртида касодга учраган сигарета фирмалари учун Ўзбекистонда жуда катта имкониятлар берилган.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги қачон ўз фуқароларини чекишдан қайтариш борасидаги тадбирларни кўради? Шаҳар кўчаларида папироснинг афиша—рекламаларига наҳотки, мутасадди раҳбарларнинг кўзлари тушмаган бўлса? Ахир бундай рекламалар ҳар қадамда кўзга яққол ташланиб турибди-ку!

Ҳурматли газетхонлар, бунга сиз нима дейсиз?

Саидмурод САИДАҲМАД,
Тошкент шаҳри.

АЙТАВЕРИБ ЧАРЧАДИК

Биз Тошкент шаҳри Мирзо Улуғбек тумани Аҳмад Югнакий мавзесининг 9,10 ва 11-уйларида истиқомат қилувчилар туман ҳокимлигига арз қилавериб чарчадик. Нима гап дейсизми?

Уй-жойдан фойдаланиш идорасидан хоналаримизнинг иситилишига ёрдам беришлари хусусида ҳар йили айтамиз. Ёрдам бўлмагач, уйни иситиш учун газ ёқишга мажбур бўламиз.

Бу ердаги ахлатни ҳеч ким олиб кетмаяпти. Мана, 6-7 йилдирки, подъездларимизга бўёқ суртилаётгани йўқ. Тошкент трактор заводи ёнида пиёдалар юрадиган кўприк бор. Кўприк орқали болалар боғчаси, мактаб ва марказий йўлга бориш мумкин. Афсуски, бу кўприкдан юриш азоб. Негаки, ёғингарчилик бўлди, бу кўприк олди кўлга айланади, қолади. Йиқилган, лойга ботганларнинг саноғи йўқ.

Мутасаддилар арзимизга қачон қулоқ солишаркин?

Уйларда истиқомат қилувчилар номидан ГОЛОШАНОВ, БЕКОВ, САЛИМОВА, ЦАРЕВ, ПАНТИЛЕЕВА, САЛОМОВА, СИНИЧКИНА ва бошқалар (жами 17 имзо).

ДЎППИ ТИКДИМ, ИПАКЛАРИ ТИЛЛОДАН...

Ўтмишда келин тушган ўтовга аввали билан сўзана тутилган. Бу орқали янги меҳмоннинг чеварлигига баҳо берилган. Гапнинг индаллосини айтадиган бўлсак, келинчакнинг турмушга тайёрлиги ўша соатдан бошланган. Не бахтки, бугун яна момоларнинг мероси худди булоқ мисол кўз очмоқда. Каштадўзлик, зардўзлик каби ноёб амалий санъатимиз тобора тикланиб бораяпти. Қувончлиси шундаки, қизларимиз ҳам «ўнг қўлимда игна-ю, тиззамда кашта» деган халқ қўшиғини айта бошлашди. Бу яхши, албатта.

Мустақил Ватанимизда худди шу ижтимоий масалага биринчилар қатори эътибор берилгани қувонарлидир. Президентимизнинг «Халқ ҳунармандчилигини ва амалий санъатни ривожлантириш тўғрисида» Фармони эълон қилингани фикримизга далил бўла олади.

Мен болалар боғчасида тарбиячи бўлиб ишлаш билан бирга каштадўзлик билан ҳам шуғулланаман. Дилда шу туйғу борлиги учун чарчоқ нималигини билмайман. Аксинча, она табиатимиз жамоли қўлимдаги буюмга «ўта бошлагани» сари қизиқиб кетаман. Вақтнинг қандай ўтганини билмай қоламан. Айниқса, тайёр буюмим — сўзана ёки зардевол харидорини топганда қанчалик суюнганимни билсангиз эди?! Гап фақат меҳнатим билан топган бойлигимда эмас, балки ўша буюмнинг қайсидир уйга чирой бахш эта олганлигидадир.

Сир эмас, мустақилликка қадар анча «замонавийлашиб» кетган эдик. Қишлоқда юксак турмуш маданияти шиори билан кўплаб жиддий хатоларга йўл қўйдик.

Шукрки, бугун далада ишлаётган қизларимиз худди оналаридек туш чоғлари кашта тикмоқдалар. Уй жиҳозларини ўзлари ҳозирламоқдалар. Ипак толаларни чиройли юргизиб, миллий буюмлар тайёрлашяпти.

Мустақиллик шарофатидан тўйларимиз ҳам, уйларимиз ҳам миллий тус олмоқда. Албатта, бу элимизнинг катта ютуғидир.

Гулнора НИЁЗОВА,
Узун туманидаги «Серҳаракат» жамоа хўжалиги.

Гўзал Фарғонанинг Учкўприк туманида 100 ёшдан 117 ёшгача бўлган 18 нафар табаррук инсонлар яшашади. Шуниси қизиқарлики, улардан 17 таси аёллар, биттаси эркак киши. Бу Аллоҳнинг муҳтарам аёлларимизга, она аталмиш буюк зотга саҳовати бўлса, не ажаб.

Чортоқ қишлоқ фуқаролар йиғинига қарашли Пучугой қишлоғида яшовчи Зайнаббиби Ирисалиева ана шундай табаррук онахонларимиздан. Онахон бу йил ўзларининг 101-баҳорларини қарши олдилар. Умр бўйи уста пиллакор, пахтакор бўлиб дала кезган, Катта Фарғона каналини қазиш ҳашарида иштирок этган онахоннинг ўнлаб невара, чевара, эвaралари, қобил фарзандлари бор. Элимиз истиқлолини ўз кўзлари билан кўриш насиб этган онахон маҳалла-кўй, тўй-ҳашамларида иштирок этади, маслаҳатларини ҳамюртларидан аямайди.

Суратда: 101 ёшли Зайнаббиби момо Ирисалиева.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

Тилак

КЕЛАЖАК СИЗЛАРДАН УМИДВОР

А.Навоий номли Республика Нафис санъат лицейида 11-синф битирувчиларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишга республика Халқ таълими вазирининг ўринбосари Муртазо Султонов, сиёсий шарҳловчи Қобилбек Каримбеков, таниқли санъаткорлардан Рихси Иброҳимова, Тўти Юсупова, Гавҳар Зокирова, Теша Мўминов, ота-оналар, хорижлик меҳмонлар ташриф буюрдилар.

Йиғилишни лицей директори С.Йўлдошев олиб борди.

Муртазо Султонов битирувчиларни етуклик гувоҳномаси олганликлари билан самимий табриклади, уларга элимиз довруғини дунёга таратадиган юксак малакали мутахассислар бўлиб етишишларига омад тилади.

Ҳа, бугун лицей ҳовлисига тўпланган ўқувчилар учун шўхлик, бахтиёрлик билан хайрлашиш нақадар оғир. Юракларда ҳаяжон оқади. Уч йил давомида мана шу муқаддас илм даргоҳида ўтказган лазиз дамларингиз кўз олдингизда намоён бўлади. Ҳа, бундан уч йил бурун, анову ёшлар қаторида гул-гул ёниб турган қизим Раъно ҳам илм олиш истаги билан мана шу масканга илк бор қадам босиб келган эди.

Умр оқар сув каби ўтиб, қизим бугун камолга етди. Мана бугун, жондан азиз дилбандимни ўз бағрида эркалаган, гулдек нозик қалбига йўл топиб, нуру-иймонни, одобу-аҳлоқни, илму-ҳикматни жойлаган мана шу муаззам даргоҳ, ундаги қадрдон устозлар билан хайрлашадиган кун келди. Қизим ҳаяжондан энтикиб, айрилиқ ёшларидан ювилган миннатдор нигоҳлари ила охирги бор, юракдаги неки каломи бўлса, унга уланиб беришга шай турган устозу азизларга боқади.

Қизгинам! Сен эртага мана шу лицей даргоҳида устозлардан олган барча билим ва тажрибаларни юракларинг қатига зарҳал ҳарфлар билан битганингча, эркин қуш сингари узоқ-узоқларга учиб кетасан.

Сенга жуда-жуда ҳавасим келяпти: Сенга тикилганимда қайтарилмас бўлиб ўтиб кетган кунлар хотираси беихтиёр кўз олдимга келади. Тоталитар тузумнинг руҳимизни ҳам, эркимизни ҳам маҳв этувчи қора исканжаси остида қалбим тубида яширинган иймонимдан ва дардимдан бир оғиз сўз очолмай армон билан ўтиб кетган йиллар хотираси қалбимдан ўчмас...

Юрагимни армон юки эзғилайди. Умримнинг роппа-роса қирқ йили сарсон-саргардонликда, хомхаёллик ва ушалмас орзулар оғушида, ғариб ва саёз ғоялар қуршовида, руҳим кишанланган, жисмим эса тушовланган ҳолда ўтиб кетганига ачиниб кетяпман, бугун. Агар ҳақиқат, ростгўйлик, эркинлик, адолат бўлганида эди, у-ҳў, шу йиллар ичида қанчадан-қанча инсонлар учун фойдали юмушларни бажарган бўлур эдим.

Қизгинам! Ноумид шайтон дейдилар. Мен етолмаган бахт, армонли орзулар бугун сенга насиб этиб турибди. Аллоҳнинг инояти-ла истиқлолдек буюк неъматга етганимиздан шукроналар билдираман, қувончдан энтикаман. Ҳа, бугун мен ҳам бу бахтдан бенасиб эмасман. Зеро, менинг бахтим орзуумидларимнинг гулғунчаси бўлмиш жондан азиз фарзандим барча ёшлар қаторида муҳтарам юртбошимиз паноҳида.

Қизгинам! Сизлар учун дунёдаги энг йирик, энг нуфузли илм даргоҳларининг эшиклари ланг очиб қўйилган. Сизлар дунёни, дунё эса сизларни танимоқда. Миллатимиз, мамлакатимизнинг жаҳондаги обрў-эътибори, шон-шуҳратини кўтарадиган ҳар томонлама баркамол инсон бўлиб етишмоғингиз учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Келажак сизлардан умидвор!

Иссиқ бағрида авайлаб асраб вояга етказган она Ватанимизнинг бу ғамхўрликларига жавобан юксак масъулият билан ортга қайтмас ёшлигим ҳаққи, ушалмаган орзуларим, дардли армонларим ҳаққи, тунларни тонгларга улаб меҳнат қилмоғинг даркор. Президентимиз даъват қилганларидек, тарихимиз, бугунги авлодларнинг тафаккуридан куч-қудрат олиб буюкларимизга хос боғроғлар, муҳташам саройлар, экинзорлар барпо этмоғинг руҳлардаги ва жисмлардаги истеъдодни қайтатдан уйғотмоғинг керак. Ўқигин! Изланган! Шундай меҳнат қилгинки, истиқлолнинг ҳаётбахш нурлари янаям кўпайсин.

Қизгинам! бугунги қутлуғ айёминг билан чин юракдан муборакбод этар эканман, оналик меҳрим ила қўлимни очиб дуо қилгум! Илоё дунёга юз тутган, кундан-кун обрў-эътибори ортиб бораётган мустақил Ўзбекистонимизга муносиб фарзанд бўлгин! Буюк келажакка элтувчи қутлуғ йўлнинг ёруғ ва равон кўчаларида энг олдинги сафларда юриш барча қатори сенга ҳам насиб этсин!

Эзгу ниятларингга ота-боболаримизнинг азиз руҳлари ёр, пирлари мададкор бўлсин!

Илоё устозлардан олган билим ва тажрибаларинг сени ҳеч қачон тарк этмасин, йўлчи юлдуз каби доимо ҳаёт йўлингни ёритиб турсин!

Яратган эгам истиқлол қуёшини ҳамиша азиз бошинг узра соябон айлаб, унинг мунаввар нурларидан ҳеч қачон айирмасин!!!

Муяссар УМИРОВА

«Ишонч»да босилмаса ҳам

Қоплама берилади

Таҳририятимизга Сурхондарё вилояти Қумқўрғон туманидаги «Истиқлол» деҳқон-фермери Жўрақул Ҳайитовдан шикоят хати келди. Унда муаллиф 1996 йили 7 нафар фарзандига жами 41.850 сўм нафақа берилмаганини маълум қилган. Шикоят юзасидан Қумқўрғон туман ҳокими А.Мавлоновдан қуйидагича жавоб олинди:

«Жўрақул Ҳайитовнинг шикояти туман ҳокимлиги, Молия бўлими ва муаллиф иштирокида ўрганиб чиқилди.

Ўтган 1996 йили деҳқон-фермер хўжалигининг жорий ҳисоб рақамида ортиқча пул маблағи бўлмаганлиги сабабли фермер хўжалиги нафақа маблағларини ўз ҳисобидан тўлаш имкони бўлмаган.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 1991 йил 26 апрелдаги 09-4-70/169-сонли қўлланмасига асосан болали оилаларга тўланадиган нафақа маблағлари хўжалик ҳисобидаги ташкилотлар даромадидан тўланганидан кейин, тўланганлиги ҳақидаги тўлов ведомостлари ва ҳисоботлари ойидан кейинги ойнинг 20 кунигача туман Молия бўлимига топширилиши, Молия бўлими эса тўланган нафақа маблағларини бюджет ҳисобидан қоплаб бериши кўрсатилган. 1996 йилдаги нафақа маблағларини 1997 йил март ойида туман АТ «Тадбиркорбанк»идан N3028928-сонли чек орқали 41850 сўм нафақа учун олиниб, фермер хўжалиги ғазинасига кирим қилинган. Шу ойда тўлиқ фермер хўжалиги ўз вақтида туман Молия бўлимига нафақаларни тўлаганлиги ҳақида маълум қилмаган.

Фермер хўжалигининг 1996 йилги нафақа пул маблағлари текшириш давомида олинган тўлов ведомост ва бошқа ҳужжатлар асосида тўлиқ маҳаллий бюджет ҳисобидан тўланган маблағ учун бюджетдан қоплама берилади.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

ДУРАДГОРЛАР ОИЛАСИ

Гурлан шаҳрида дурадгорлик касбини эъзозлаб келаётганлар кўп. Ражаббой ота Аҳмедов ана шулардан бири.

Ражаббой ота дурадгорлик касбини мустақил ўрганган. Айни кунда унинг оиласини қўлигул дурадгорлар оиласи, дея ҳурмат қилишади. Ёқуббой, Баҳром, Шуҳрат, Ҳамид ва Илҳом оталари касбини танлашган. Улар ясаётган эшик, дераза ромлари, стол, стул, хонтахта ва турли жавонлар ҳамда бошқа турмуш жиҳозлари элга манзур бўлаётир.

З. ҚЎЧҚОРОВА.

«ҲОФИЗЛАР ХИЁБОНИ»

«Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси Хоразм вилояти бўлими халқимизнинг севимли ҳофизи К. Отаниёзовнинг 80 йиллигини нишонлаш борасида кенг дастур ишлаб чиқди. Урганч шаҳрида «Ҳофизлар хиёбони» ташкил этиш, К. Отаниёзов музейини очиш борасида қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Куни кеча ҳофиз туғилиб ўсган «Бўйрачи» қишлоғида ҳам концерт дастури ўтказилди. Дастурда қатнашган санъаткорлар йиғилганларга устоз ҳақидаги хотираларидан сўзлаб бердилар.

Ж. НУРИММАТОВ

ТОМОРҚА — КОНИ ФОЙДА

Ер — хазина. Лекин ер ўз хазинаси эшигини ишлаганга очади. Тадбиркор деҳқонлар томорқадан икки-уч марта ҳосил олиб келаётирлар. Ёдимда. 60-йиллари Наманган, Фарғона ва тошкентлик деҳқонлар ўз томорқаларида етиштирган ҳосилни четга олиб чиқиб сотганлар ва бундан мўмай даромад кўрганлар. Ёзги таътил пайтида ўқитувчилар, шифокорлар ҳам ўз томорқаларида ишлаб, кам бўлишмаган.

Сувсиз экин битмайди. Туманимиздаги Зоғариқ дарёсидан келадиган сув йўли қинғир-қийшиқ бўлиб, баъзи жойларда бекилиб қолганди. С. Раҳимов номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Фаттоҳ Ҳафизовнинг отасига раҳмат. Хўжаликка яқинда сайланган бу раис 6 километрча келадиган ариқни тозалашни уюштирди. Катта-ю кичик бу ҳашарда фаол қатнашди. Техника ёрдамга келди. Натижада ариқ қисқа фурсатда тартибга келтирилди.

Албатта, бундан эл хурсанд. Негаки, кейинги пайтда ариқ яхши тозаланмаганлиги баъзи бир шахсларнинг эса ариқ бўйигача иморат солишгани ва бошқа турли сабабларга кўра мўлжалдаги сув келмасди. Натижада сув талаш бўларди. Шукрким, бу ноxушлик бартараф этилди.

Фурсатдан фойдаланиб, томорқадаги деҳқончилик ишларим билан ўртоқлашсам. Оиламиз томорқада йилига картошкадан икки марта ҳосил олади. Ҳосилни етиштиришда селитрага эмас, балки органик ўғитга кўпроқ эътибор берамиз.

Яна бир гап. Деҳқон йил бўйи астойдил меҳнат қилиб, мўл, эртаки ва асл ҳосил етиштиради. Лекин уни эл дастурхонига тортиқ этишда, савдога олиб чиқишда анча қийналаяпти. Назаримда, помидор йилдан йилга камаймоқда. Уни кўпайтириш учун деҳқонга транспорт хизматини яхшилаш, яшчик нархини арзонлаштириш ва бозорда деҳқоннинг ўзини савдо қилишига шарт-шароитлар яратиш керак.

Сиддиқжон Муҳаммаджонов мана 50 йилдирки, Фозилов номли жамоа хўжалигига раҳбарлик қилиб келаётир. Раиснинг тавсияси билан аҳоли томорқасига, узум, олма ва бошқа мевали дарахтлар экишди. Бу билан ҳеч ким кам бўлгани йўқ. Дастурхонлари мева-чевага тўкин.

Афсуски, баъзилар мева ва узумга эмас, балки гул етиштиришга зўр беришаяпти. Бунинг ўрнига помидор, бодринг, лимон етиштиришга, чорва моллари боқишга эътибор берилса, янаям арзончилик бўларди.

Шоназар ШОРАҲМЕДОВ,
Тошкент тумани, уруш ва меҳнат фахрийси.

Саҳифани Холхўжа Мирзаев тайёрлаган.

МУНАЖЖИМ ТАЪБИРИ

Саломатлигингизни асранг!

(8-14 июль кунлари учун)

8 июль соат 18-19 га қадар Ой Арслон буржи ёнидан ўтади. Шу куни юракни, куракни ва умуртқани эҳтиётлашни тавсия этамиз. Жисмоний ҳаракатларни камроқ ўтказган маъқул. 8 июль тонгда Ой ва Арслон буржи ўртасига Юпитер сайёраси туриб қолади. Шундай пайтда киши ҳаракати сусайиши, қон айланиши ёмонлашуви кузатилади. Қон босими кўтарилади, юрак хуруж қилади. Бу вақтда юрак, қон тизимида операция қилишни иложи борича тўхтатиб турмоқ зарур. Бошқа тез таъсир этувчи мураккаб муолажаларни ўтказмаган маъқул. Қон топширишни ҳам бошқа кунга қолдириш зарур. Шу куни ичак, жигардан қон кетиши мумкин. Туғруқхонадаги доялар ўз ишларига ниҳоятда эътибор беришларини сўраймиз.

8-9 июль кунлари Меркурий сайёраси қисқичбақа буржи, Нептун сайёраси эса буржи билан рўпару бўлади. Бундай пайтда ошқозон бузилиши мумкин. Умуртқа бўғимларида оғриқ туради. 8 июль соат 18-19 дан 20 га қадар қон кетишидан эҳтиёт бўлиш талаб этилади.

8 июль соат 20 дан 11 июль соат 9 га қадар Ой Бошоқ буржи ёнидан ўта бошлаган пайтда ичак касали рўй бериши мумкин. Чунончи, дизентерия, аппендицитга чалиниш эҳтимол қилинади. Шу боисдан мазкур аъзоларни иложи борича операция қилмаган маъқул. 9 июль соат 15-16 ларда заҳарланиш, ошқозон, ичак оғриш хавфи ортади. 10 июль соат 10-12 ларда асабийлашиш, қисилиш ҳоллари рўй бериши мумкин. Шу боисдан илгарироқ тинчлантирувчи дориларни ичган маъқул. Уйни шамоллатиш, тозалаш, исириқ тугатиш мақсадга мувофиқдир.

11 июль соат 1 ларда Ой Бошоқ буржи ёнида бўлганида кутилмаган ҳодисалар, фалокатлар хавфи кучаяди. 11 июль соат 9 дан 13 июль соат 13 га қадар Ой Тарозу буржи ёнидан ўтаётганида буйрак, кўкрак бези, ўт пуфаги ва сийдик йўллари ҳаракати бузилиши ортади. Шу боис мазкур аъзоларни операция қилиш, тез таъсир этувчи мураккаб муолажаларни кейинги пайтга сурмоқ зарур. 12 июль соат 13 да юқорида айтилган аъзоларни оғриш хавфи кучаяди. 13 июль соат 5-7 ларда эса мазкур аъзоларни заифлашиши кузатилади. Қон босими тушиб кетиши, бош оғриши мумкин.

12 июль соат 13 да Ой Альгараб юлдузига рўпару келганида бахтсиз ҳодисалар ва жароҳатланиши хавфи кучаяди.

13 июль соат 13 да Ой Чаён буржи ёнидан ўта бошлаган паллада ошқозон, ичак, ўт пуфаги, томоқ оғриғи хавфи ортади. 13-14 июль кунлари мазкур аъзоларни иложи борича операция қилдирмай, тез таъсир этувчи мураккаб муолажаларни кейинга қолдирган маъқул. Шу кунлари арзимаган нарсага ҳам асабийлашиш ҳоллари бўлиши мумкин.

5 августа 1997 года в 17-00 час состоится общее собрание акционеров АООТ АТП-143

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет Правления АО об итогах работы за 1-е полугодие 1997 г.
2. Изменение Устава АО.
3. Изменение в руководящих органов АО.
4. Разное.

ПРАВЛЕНИЕ АО

Янгийўл шаҳридаги Чехов номли 13-ўрта мактаб томонидан 1995-1996 ўқув йилида Матмусаев Бобир Маҳамаджонович номига берилган ISA 001546 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Бош муҳаррир: САИДАКРОМ САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф. МУЛЛАЖАНОВ, М. ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТУЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78

БЎЛИМЛАР: Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Жиззахда - 3-82-18, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, "Правда Востока" кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 64560; 64561.
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Формати А-2. ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 4 1—уй. Буюртма Г— 0458. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди 21.00. Масъул навбатчи : Улуғбек АҲРОРОВ 1 2 3 4 5 6